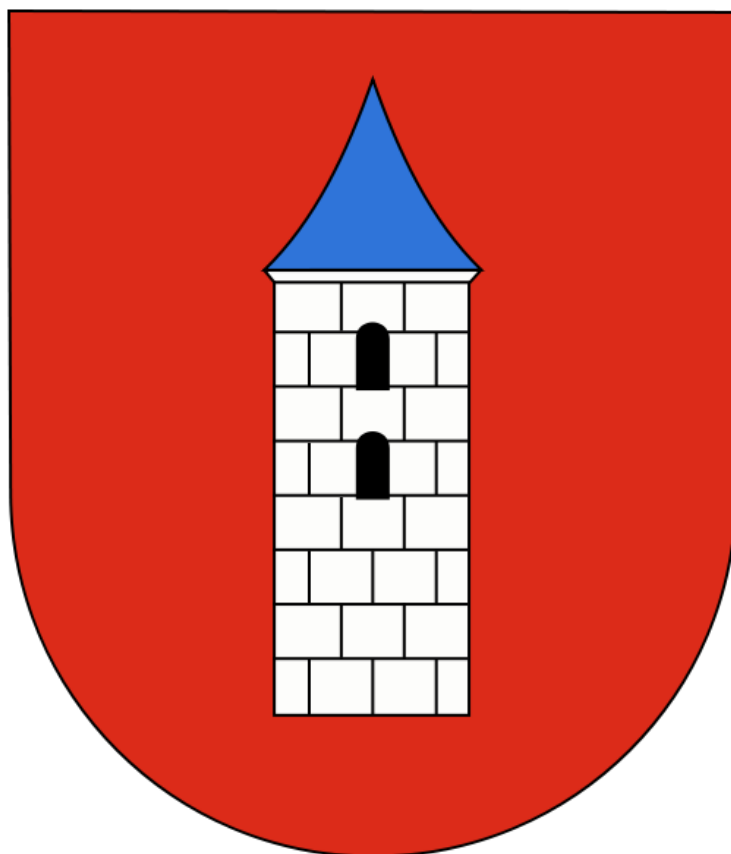

GMINA BIEŻUŃ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biežuń na lata 2016-2025

przygotowana przez

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP	5
1.1.	STRUKTURA DOKUMENTU	6
2.	CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	8
2.2.	PODSTAWY PRAWNE.....	9
2.3.	PODSTAWY STRATEGICZNO – PROGRAMOWE	10
2.3.1.	DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE	10
2.3.2.	DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE.....	14
3.	CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	17
3.1.	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	18
3.2.	DEMOGRAFIA	20
3.3.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	24
3.3.1.	EDUKACJA	24
3.3.2.	KULTURA I SPORT	26
3.3.3.	OPIEKA ZDROWOTNA	30
3.4.	GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ	31
3.4.1.	PROBLEMY NA RYNKU PRACY.....	35
3.4.2.	BEZDOMNOŚĆ.....	36
3.4.3.	SYTUACJA DZIECI.....	37
3.4.4.	UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	38
3.4.5.	SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	44
3.4.6.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	45
3.5.	PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	47
3.6.	ANALIZA SWOT	60
3.7.	ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	65
3.8.	PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	66
4.	CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	67
4.1.	MISJA	68

4.2.	CELE STRATEGICZNE	70
4.2.1.	CEL STRATEGICZNY 1 – ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	70
4.2.2.	CEL STRATEGICZNY 2 – AKTYWNE DZIAŁANIA DLA RODZIN I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM	72
4.2.3.	CEL STRATEGICZNY 3 – ZWIĘKSZENIE SIŁY SPÓJNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.....	74
4.2.4.	CEL STRATEGICZNY 4 – SYSTEMATYCZNA ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I DOSTOSOWANIE SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WARUNKÓW	75
4.3.	METODY WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY BIEŻUŃ NA LATA 2016-2025	76
5.	ZAŁĄCZNIKI	79
I.	WZÓR ANKIETY	80
II.	ZESPÓŁ REMEDIS SA	83
	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	84

1. WSTEP

1.1. STRUKTURA DOKUMENTU

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń na lata 2016-2025 jest wieloletnim dokumentem programowym. Tworzenie jej obejmuje szereg działań i dziedzin polityki społecznej. Odpowiednio przygotowana i wdrożona strategia ma doprowadzić do wyeliminowania, a co najmniej istotnego ograniczenia kluczowych problemów społecznych w Gminie.

Przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym stają do rozwiązania trudne problemy. Dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, niedostatek materialny rodzin, problemy egzystencji osób samotnych i starszych oraz niepełnosprawnych. Te wszystkie zjawiska tworzą mieszaninę problemów społecznych, które decydują później o sposobie odczuwania jakości życia przez społeczność lokalną. Funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką jest Gmina zależy od skuteczności ich rozwiązywania.

Podejście do problemów sfery społecznej zaprezentowane w Strategii pozwala na przyjęcie rozwiązań w celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych na terenie Gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń składa się z trzech części, tj. części wprowadzającej, diagnostycznej i części programowej.

- I. Część wprowadzająca zawiera elementarne informacje dotyczące konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. W tym rozdziale przybliżono również związek z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.
- II. Część diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące Gminy oraz diagnozę. Wiedza ta została zgromadzona na podstawie analizy danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w Gminie bądź obejmujących zasięgiem

działania jej mieszkańców, badań ankietowych, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej.

- III. Część programowa zawiera najważniejsze założenia polityki społecznej Gminy na lata 2016-2025. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, programów operacyjnych i działań. Wskazano również podmioty realizujące strategię, współdziałające oraz planowane źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Zaprezentowano także sposoby wdrożenia Strategii oraz prowadzenie monitoringu i realizacji.

Prace nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych to proces, mający kilka etapów, wymagający zaangażowania wielu osób i instytucji. Każda strategia służy do osiągnięcia zamierzonych celów, za pomocą wskazanych programów, z określonymi wskaźnikami realizacji. Samorząd Gminny oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wytycza i zatwierdza działania – wykonalne technicznie, realne ekonomiczne i akceptowalne społecznie ale nie mogą pozostać jedynymi ich realizatorami. Warunkiem powodzenia jest współpraca władz samorządowych przy realizacji zamierzeń zawartych w Strategii z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się polityką społeczną takimi jak oświata, służba zdrowia, policja itp. Odpowiednio zaprojektowana i wprowadzona polityka społeczna stanowi inwestycję, która procentuje dla wszystkich mieszkańców, także nie objętych bezpośrednio jej interwencją.

Dokument niniejszy jest również wyrazem dążenia władz Gminy do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Strategia jest komunikatem skierowanym do lokalnej społeczności, stanowi wyraz troski Gminy o pomyślność obywateli, ukazuje zamierzone działania. Strategia ma szansę stać się nową jakością w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie Miasta i Gminy i pobudzić aktywność społeczną mieszkańców.

2. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

2.2. PODSTAWY PRAWNE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zmianami). Przewiduje on w ramach zadań własnych gminy „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Inne akty prawne, które mają wpływ na treść i kształt niniejszej Strategii to:

- Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2016 r. poz. 446 ze zmianami),
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zmianami),
- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2016 r., poz. 575 ze zmianami),
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1518 ze zmianami),
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015, poz. 1390),
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 224 ze zmianami),
- Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 645 ze zmianami),
- Ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1828),
- Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zmianami),
- Ustawa z 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zmianami),

- Ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817),
- Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 195),
- Ustawa z 14 czerwca 1969 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 23 ze zmianami),
- Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 2082 ze zmianami).

2.3. PODSTAWY STRATEGICZNO – PROGRAMOWE

Należy pamiętać, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń nie jest jedynym dokumentem w obszarze polityki społecznej, którego treść będzie dotyczyła mieszkańców. Analiza dokumentów programowych i strategicznych, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym.

2.3.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

„EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEMU WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU”

Głównym celem tego dokumentu jest powrót Europy po kryzysie na ścieżkę rozwoju, a następnie pozostanie na niej. Jej założenia to więcej miejsc pracy i wyższy standard życia mieszkańców Starego Kontynentu. Strategia pokazuje, że Europa może rozwijać się w sposób inteligentny i zrównoważony, może sprzyjać włączeniu społecznemu, umie znaleźć sposób na stworzenie nowych miejsc pracy i określić kierunek rozwoju społeczeństw. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety:

- Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Aby każde państwo UE mogło dopasować Strategię Europa 2020 do swojej szczególnej sytuacji wyznaczono cele, na których poszczególni członkowie wspólnoty powinni opierać swoje cele krajowe i metody działania.

- Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%,
- Na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii,
- Należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (20% redukcji emisji dwutlenku węgla, 20% energii uzyskiwać z odnawialnych źródeł, zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%),
- Liczba osób przedwcześnie kończących naukę należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie,
- Liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

W ramach priorytetów i celów przygotowano również 7 projektów tematycznych, które mają umożliwić postępy.

- „Unia innowacji” – ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji,
- „Młodzież w drodze” – ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy,
- „Europejska agenda cyfrowa” – ma na celu upowszechnienie szybkiego Internetu,
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – jest to projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów,
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – ma służyć poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP,
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – ma pomóc w modernizacji rynków pracy,
- „Europejski program walki z ubóstwem” – zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS) stawia na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Na podstawie analizy wskaźników zestawionych w ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w NSIS sformułowano priorytety:

- Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- Ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- Zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- Zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy,
- Upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- Powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- Wzrost liczby lokali (mieszkań) dla grupy najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- Dostęp do pracowników socjalnych,
- Rozwój pomocy środowiskowej,
- Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- Realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA (NSRO)

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Zakładanym efektem strategii proponowanej przez NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i osiągnięcie spójności gospodarczej z innymi krajami UE. Polska i jej

regiony powinny stać się miejscem atrakcyjnym dla inwestowania, życia i pracy. W wyniku przeprowadzonej analizy, która wskazała różnice w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczym kraju oraz poszczególnych jego regionów, w stosunku do innych krajów Unii Europejskiej oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej sformułowano cel strategiczny NSRO, czyli „tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”. Cel ten będzie osiągany poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Europejski Fundusz Społeczny jest najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej. Jest on jednym z pięciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (ESIF). Od 2014 fundusze te działają we wspólnych ramach, realizując dodatkowe cele związane z polityką. Są one głównym źródłem inwestycji na poziomie UE i ułatwiają państwom członkowskim powrót na ścieżkę rozwoju gospodarczego oraz zwiększenie liczby miejsc pracy, jednocześnie umożliwiając zrównoważony rozwój zgodnie z założeniami strategii Europa 2020. Głównymi celami Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2015-2021 są:

- **Pomoc w znalezieniu zatrudnienia:** wspierane będą organizacje, które chcą wprowadzić w życie projekty mające na celu prowadzenie szkoleń i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia. Finansowane będą również inicjatywy wspierające przedsiębiorczość poprzez udzielanie pomocy finansowej dla nowych firm oraz przedsiębiorstw, które

przeprowadzają restrukturyzację bądź zmagają się z problemem braku wykwalifikowanych pracowników,

- **Włączenie społeczne:** będzie kontynuowane finansowanie tysięcy projektów, które pomagają osobom znajdującym się w potrzebie oraz osobom z grup w niekorzystnej sytuacji w zdobyciu umiejętności zawodowych,
- **Lepsza edukacja:** Priorytetem jest ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki oraz poprawa możliwości edukacyjnych na poziomie wyższym i zawodowym,
- **Wzmocnienie administracji:** dążenie do polepszenia jakości funkcjonowania administracji publicznej i rządowej poprzez nadawanie im kompetencji administracyjnych i instytucjonalnych niezbędnych do przeprowadzenia reform strukturalnych.

2.3.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego definiuje zasady wspierania i spojrzenia na rozwój województwa. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku, jako efekt konsensusu społecznego stanowi wyraz troski i odpowiedzialności za dobro i harmonijny rozwój województwa mazowieckiego Założenia polityki społecznej zostały ujęte w ramach celów strategicznych:

- **Cel strategiczny:** Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2014 - 2020

RPO WM 2014-2020, którego głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego Programy operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń są zbieżne z priorytetami inwestycyjnymi wszystkich osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 o nazwach:

- a) Oś priorytetowa I: Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce,

- b) Oś priorytetowa II: Wzrost e-potencjału Mazowsza,
- c) Oś priorytetowa III: Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości,
- d) Oś priorytetowa IV: Przejście na gospodarkę niskoemisyjną,
- e) Oś priorytetowa V: Gospodarka przyjazna środowisku,
- f) Oś priorytetowa VI: Jakość życia,
- g) Oś priorytetowa VII: Rozwój regionalnego systemu transportowego,
- h) Oś priorytetowa VIII: Rozwój rynku pracy,
- i) Oś priorytetowa IX: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem,
- j) Oś priorytetowa X: Edukacja dla rozwoju regionu,
- k) Oś priorytetowa XI: Pomoc techniczna.

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2014-2024

Wizja rozwiązywania problemów społecznych wpisana jest w strategię rozwoju powiatu, która stanowi dla niej fundament działań. Nadrzędnym założeniem polityki społecznej samorządu powiatu żuromińskiego w okresie 2014-2024 jest stworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i finansowych form sprzyjających wzrostowi zatrudnienia, poprawie bezpieczeństwa socjalnego obywateli, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, a także zabezpieczenie równego dostępu do ochrony zdrowia i rehabilitacji, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym.

Powiat dąży do prowadzenia polityki, która ograniczy poziom bezrobocia, długotrwałość chorób oraz skalę niepełnosprawności, poprawi poziom wykształcenia oraz zmniejszy skalę biedy i ubóstwa, a także będzie polityką profilaktyki patologii społecznych (alkoholizmu, przemocy w rodzinie, krzywdzenia i przemocy wobec dzieci). Doświadczenia władz powiatu wskazują, że niski wzrost gospodarczy, połączony z likwidowaniem czy ograniczaniem miejsc pracy, prowadzi do wzrostu poziomu bezrobocia, ubóstwa i innych patologii życia społecznego, redukując przy tym efektywność instrumentów polityki społecznej. Powiat, przy realizacji polityki społecznej, nie zapomina o zapewnieniu zasobów finansowych, kadrowych, lokalowych, rzeczowych i instytucjonalnych. Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Żuromińskiego jest: **„Podejmowanie działań zmierzających do poprawy życia mieszkańców powiatu żuromińskiego”**. Misja ta jest realizowana przez szereg celów strategicznych:

- a) Cel strategiczny 1: Propagowanie prawidłowego wzorca funkcjonowania rodziny;

- b) Cel strategiczny 2: Ograniczenie skutków bezrobocia i zapobieganie degradacji społeczno-zawodowych społeczeństwa;
- c) Cel strategiczny 3: Ograniczenie zjawiska patologii społecznych;
- d) Cel strategiczny 4: Ograniczenie zjawiska marginalizacji grup społecznych.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BIEŻUŃ NA LATA 2015-2020

Strategia Rozwoju Gminy Biežuń na lata 2015-2020 jest dokumentem planowania długookresowego i stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych w Gminie. W jej ramach przeprowadzono analizę Gminy pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej, wykonano analizę SWOT-TOWS, a także wskazano wizję, misję, strategiczne obszary zrównoważonego rozwoju, kierunki rozwoju i cele szczegółowe. Problematyka społeczna jest w szczególności ujęta w Kierunku rozwoju 2: **Zwalczanie skutków bezrobocia i aktywizacja społeczna mieszkańców.**

3. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

3.1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Gmina miejsko-wiejska Biezuń położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego i centralnej części powiatu żuromińskiego. Od północy graniczy z gminą Lutocin i Gminą Żuromin, od południa z Gminą Siemiątkowo i Gminą Zawidz (powiat sierpecki), od zachodu z Gminą Rościszewo (powiat sierpecki), a od wschodu z Gminą Szreńsk (powiat mławski) i Gminą Radzanów (powiat mławski). Pod względem fizjograficznym Gmina leży na terenach nizinnych, w dolinie rzeki Wkry oraz jej dopływów – Swojęcianki i Luty.

Rysunek 1 Gmina Biezuń na mapie powiatu żuromińskiego
(źródło: www.osp.org.pl, wgląd listopad 2016 r.)

Gmina zajmuje powierzchnię 121 km² (12.146 ha) co stanowi 14,99% powierzchni powiatu i 0,34% powierzchni województwa. Samo miasto Biezuń zajmuje powierzchnię 12 km² (1.207 ha). Wg danych z Urzędu Miasta i Gminy, w 2015 roku, Gmina zamieszkała była przez 5.279 osób (13,04% ludności powiatu i 0,09% ludności województwa). Siedzibą władz Gminy jest miejscowość Biezuń (1.926 mieszkańców w 2015 r.).

Rysunek 2 Odległość [km] Bieżunia od niektórych, większych miejscowości
(opracowanie Remedis SA, kilometrąż www.mapa.pf.pl, wgląd listopad 2016)

Sieć osadniczą Gminy Bieżuń tworzy 27 miejscowości podzielonych na 26 sołectw. Przedstawia je tabela 1

Tabela 1 SIEĆ OSADNICZA W GMINIE BIEŻUŃ (stan na 30.09.2016 r.)

LP.	SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW
1.	Adamowo	43
2.	Bielawy Gołuskie	107
3.	Bieżuń	1.920
4.	Dąbrówki	163
5.	Dźwierzno	77
6.	Gołuszyn	140
7.	Karniszyn	243
8.	Karniszyn-Parcele	117
9.	Kobyła Łąka	155
10.	Kocewo	42
11.	Mak	138
12.	Myślin	116
13.	Małocin	103
14.	Pozga	37
15.	Sadłowo	226
16.	Sadłowo-Parcele	269
17.	Sławęcin	322
18.	Stanisławowo	141
19.	Stawiszyn-Łaziska	166
20.	Stawiszyn-Zwalewo	127
21.	Strzeszewo	197
22.	Trzaski	81
23.	Wieluń-Zalesie	67
24.	Wilewo-Pełki	53
	• Wilewo	34
	• Pełki	19
25.	Władysławowo	91
26.	Zgliczyn-Pobodzy	113
Suma		5.254

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Bieżuń

Rysunek 3 Gmina Biezuń

(źródło: <http://www.biezun.pl/39,mapa-gminy.html>, wgląd listopad 2016 r.)

3.2. DEMOGRAFIA

W 2015 roku Gminę zamieszkiwało (wg. GUS) 5.181 osób, w tym 2.595 mężczyzn oraz 2.586 kobiet. Mężczyźni mają nieznaczną przewagę liczebną nad kobietami (0,18%). Należy więc stwierdzić, że podział wg. płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2015 ale także na przestrzeni wielu lat.

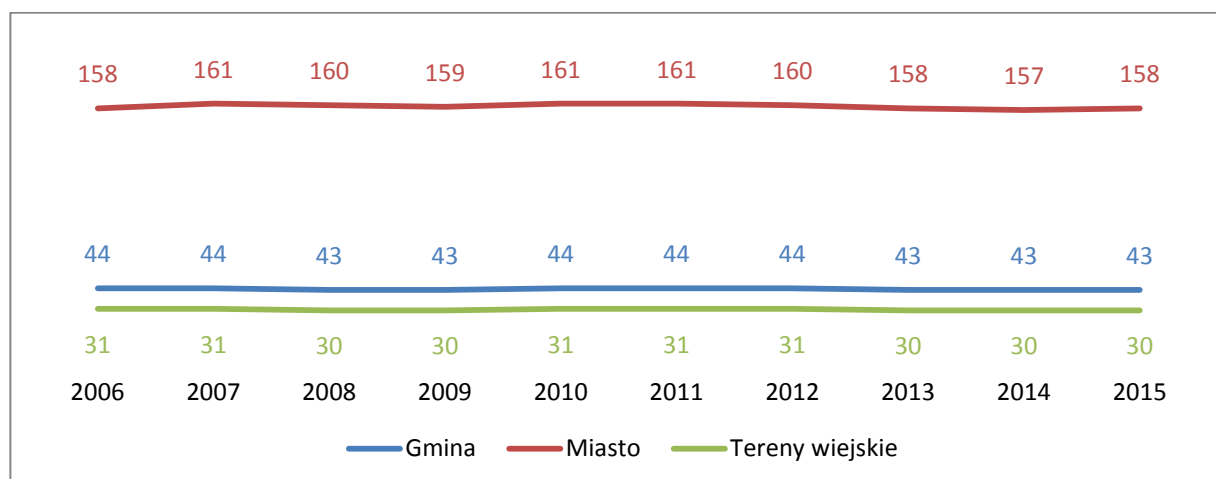
Tabela 2 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY BIEŻUŃ W LATACH 2006-2015

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	5.295	5.300	5.234	5.202	5.352	5.326	5.302	5.246	5.208	5.181
Mężczyźni	2.612	2.625	2.587	2.569	2.646	2.641	2.639	2.615	2.611	2.595
Kobiety	2.683	2.675	2.647	2.633	2.706	2.685	2.663	2.631	2.597	2.586
Mężczyźni [%]	49,33	49,53	49,43	49,38	49,44	49,59	49,77	49,85	50,13	50,09
Kobiety [%]	50,67	50,47	50,57	50,62	50,56	50,41	50,23	50,15	49,87	49,91

Źródło: Bank Danych Lokalnych [wgląd: listopad 2016 r.]

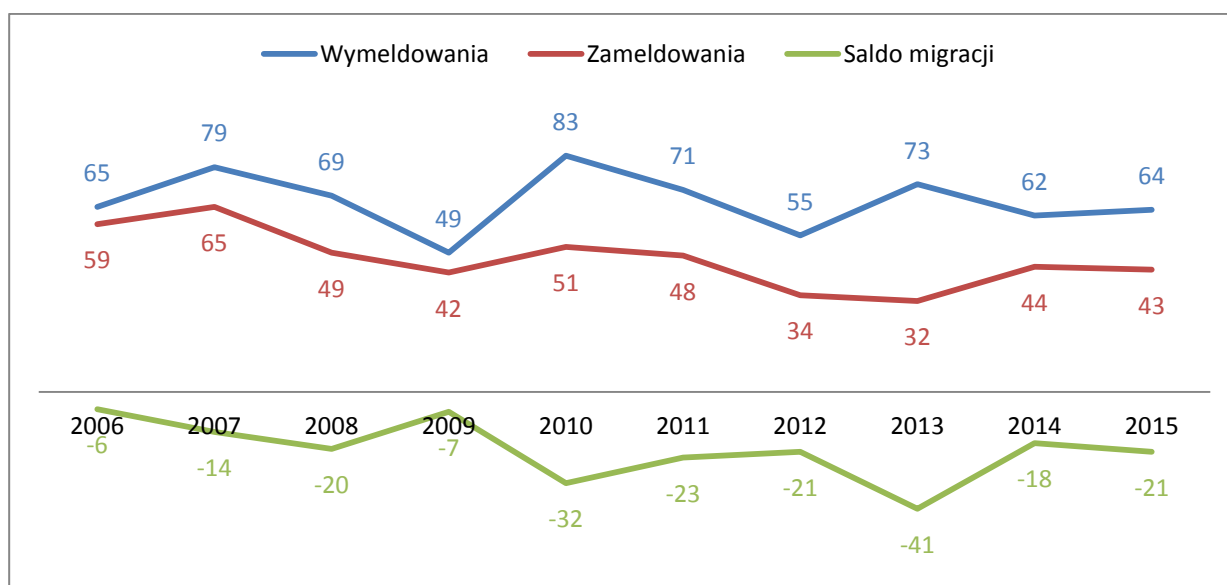
Gęstość zaludnienia w Gminie Biezuń na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na stałym poziomie – zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich. Jeżeli uwzględni się dotychczasowe trendy migracji wewnętrznych i ich ujemne saldo to Gmina Biezuń w następnych latach może wykazywać spadek liczby mieszkańców. Sytuacji na pewno nie poprawia ujemny przyrost

naturalny. Według informacji z Banku Danych Lokalnych gęstość zaludnienia w Gminie w 2015 roku wynosiła 43 osoby na kilometr kwadratowy.

Wykres 1 Gęstość zaludnienia w Gminie Biezuń
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

Jak wynika z danych, w Gminie utrzymuje się nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań. Saldo migracji, w badanym czasie, ani razu nie było dodatnie i przez cały okres przyjmowało wartości ujemne. W 2015 roku wynosiło -21 (bez migracji zagranicznych).

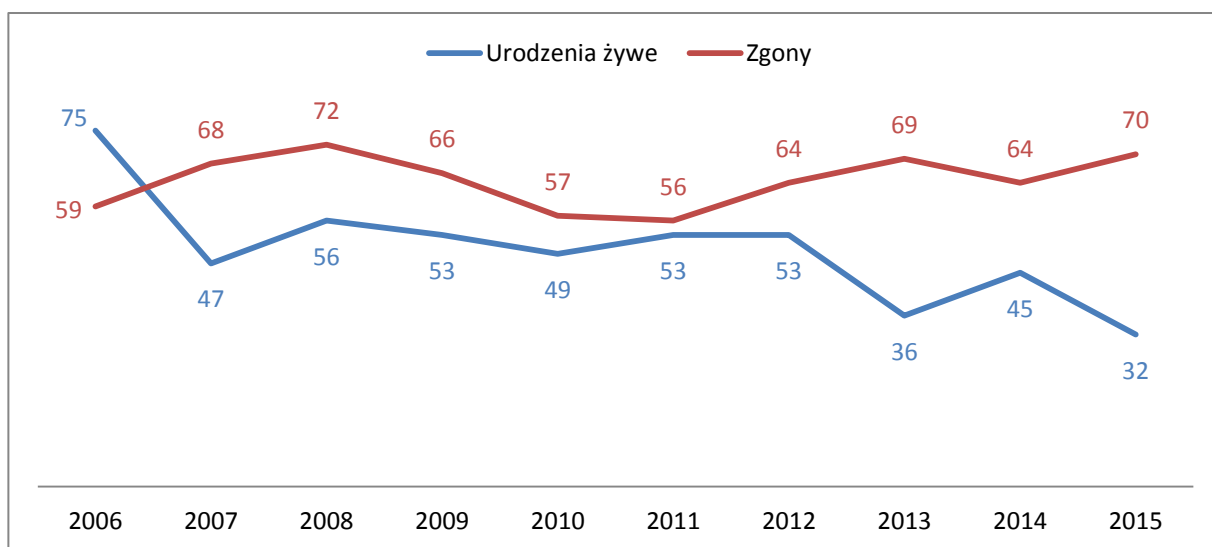
Wykres 2 Migracje mieszkańców Gminy Biezuń
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do Urzędu Miasta i Gminy i dopełniły formalności związanych z procedurą – najpierw – wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a następnie – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest trudne do oszacowania.

Według Banku Danych Lokalnych w 2015 roku 43 osoby wymeldowały się z Gminy Biezuń do miast (16 z Bieżunia i 27 z terenów wiejskich). Taki stan rzeczy spowodowany może być

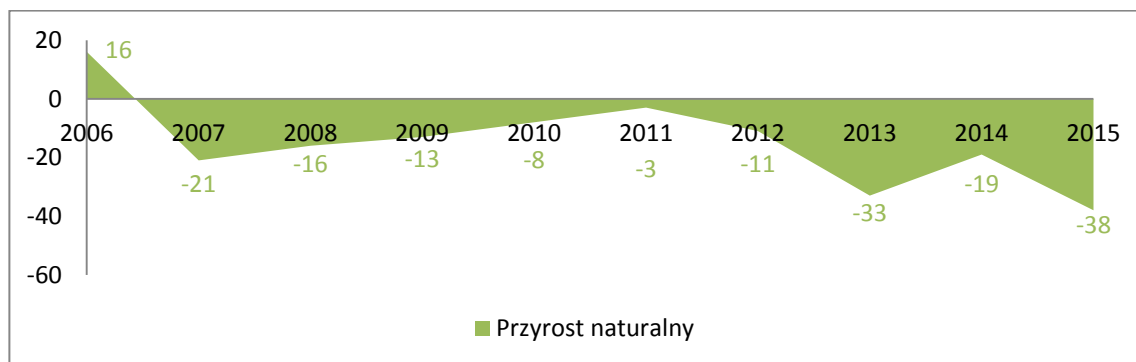
dobrym połączeniem komunikacyjnym i bliskością dużych ośrodków miejskich (Płock, Włocławek, Toruń a nawet Warszawa)), będących miejscem zatrudnienia i nauki mieszkańców Gminy. Odptyw ludności nastąpił również do innych miejscowości wiejskich (21 osób – 6 z Bieżunia i 15 z terenów wiejskich). Z miast w tym czasie odnotowano 13 przypadków zameldowań na teren Gminy, oraz 30 z obszarów wiejskich.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów wzrasta a liczba urodzeń niepokojąco maleje (zarówno w mieście jaki i na terenach wiejskich). Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie Gminy w roku 2015 to 32, natomiast zgonów zanotowano 70.

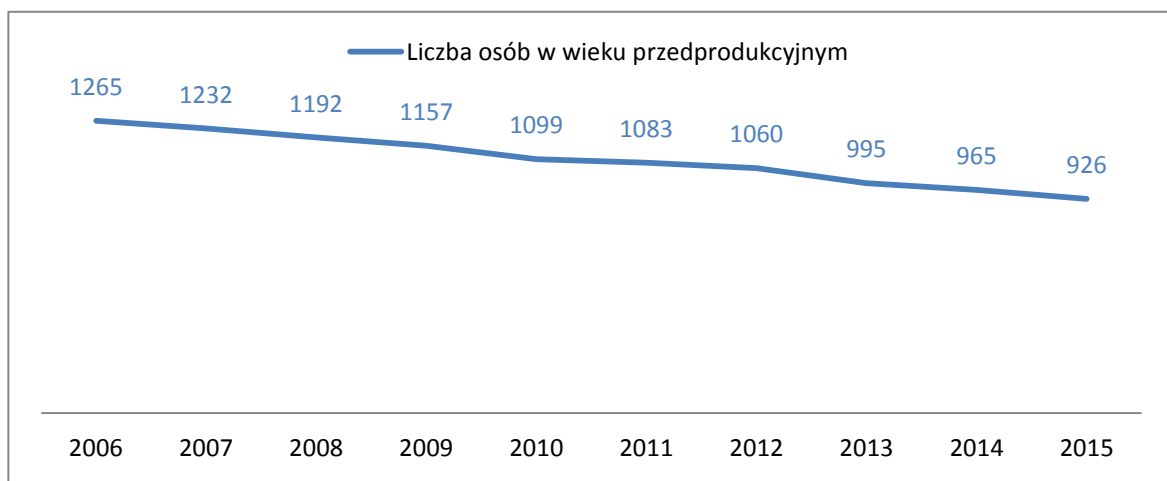
Wykres 3 Urodzenie i zgony w Gminie Biezuń
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

Przyrost naturalny w Gminie Biezuń 2015 roku był ujemny i wynosił -38. Podobnie sytuacja wyglądała w całym powiecie żuromińskim (-68) i kraju (-25.613). Z kolei w przyrost naturalny w województwie mazowieckim był dodatni (+2.426).

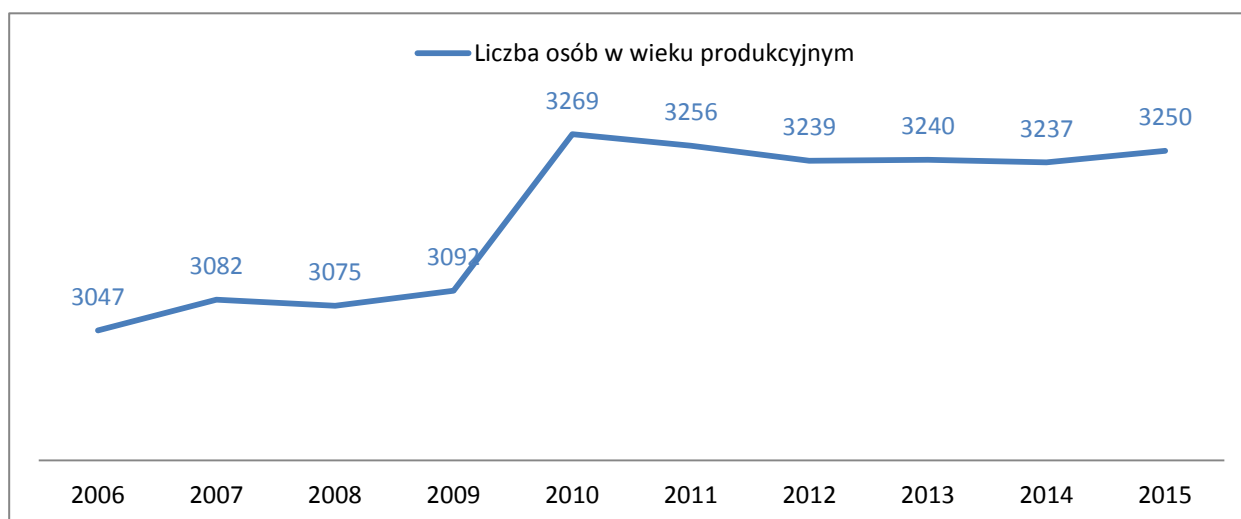
Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminie Biezuń
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

W ostatnich dziesięciu latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje. Liczba osób w wieku produkcyjnym utrzymuje się na zbliżonym poziomie, podobnie jak liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Gminy Biezuń wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją Polski. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb przyszłych seniorów.

Wykres 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Biezuń
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

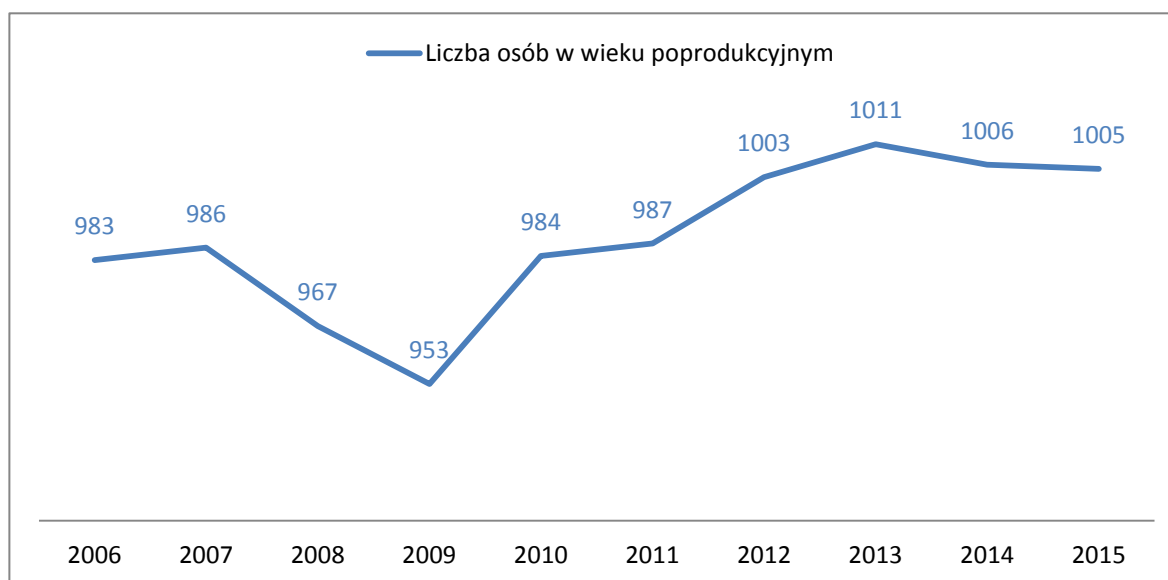
Liczba ludności w Gminie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2006-2015, spadła o 339 osób czyli o ponad 26%.

Wykres 6 Liczba osób w wieku produkcyjnym
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w ostatnim czasie wzrasta, co jest sytuacją bardzo pożądaną ekonomicznie. W porównaniu z rokiem 2006 grupa ta powiększyła się o 203 osoby

(ponad 6%). Z danych zaprezentowanych na wykresie 6 wywnioskować można, że dynamika wzrostu liczby ludności zdaje się wyhamowywać. Związane jest to zapewne z malejącą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 7 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
(źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd listopad 2016 r.)

Dane prezentowane na wykresie 7 pokazują, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym od czterech lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Jednak można domniemywać, że zgodnie z krajowymi tendencjami, liczba osób w tej grupie wiekowej będzie wzrastać. W ciągu ostatnich 7 lat grupa ta zwiększyła się o 52 osoby. Oznacza to przyrost o ponad 5%.

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinnych oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

3.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.3.1. EDUKACJA

Niniejszy rozdział został przygotowany przed wprowadzeniem w życie istotnych zmian w systemie edukacji (likwidacja gimnazjów). Na ten moment trudno rzetelnie przewidzieć wpływ nowej działania nowej ustawy na zmiany w systemie edukacji, jednak z całą pewnością władze Gminy dbać będą o jak najlepsze zaspokajanie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Gmina

jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego. System ten ma na celu stworzenia dla młodzieży szans osobistego rozwoju, a w odniesieniu do środowiska zapewnienie awansu cywilizacyjnego. Gmina Biezuń dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół i przedszkoli zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. Z przeprowadzonej analizy wynika wyraźnie, że podejmowane są działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy:

- Zespół Placówek Oświatowych w Bieżuniu w skład którego wchodzi:
 - Przedszkole Samorządowe,
 - Szkoła Podstawowa im. Andrzeja Zamoyskiego,
 - Gimnazjum im. Stefana Gołębiewskiego.
- Szkoła Podstawowa w Sławęcinie im. ppor. Kazimierza Grabowskiego.

Tabela 3 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE BIEŻUŃ W LATACH 2008-2015

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
SZKOŁA PODSTAWOWA	408	378	358	322	317	303	302	314	323
GIMNAZJUM	240	231	232	231	216	191	171	160	155
SUMA	648	609	590	553	533	494	473	474	478

Źródło: Bank Danych Lokalnych [wgląd listopad 2016 r.]

W ostatnich latach nieznacznie wzrasta liczba uczniów w szkołach podstawowych, a maleje w gimnazjach. Generalnie liczba uczniów maleje – co jest niestety zgodne z trendem krajowym. Również liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego maleje.

Tabela 4 LICZBA DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W GMINIE BIEŻUŃ

ROK	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO	79	85	72	79	138	138	130	121	116
W TYM W PRZEDSZKOLACH	67	70	55	59	112	121	118	113	110

Źródło: Bank Danych Lokalnych [wgląd listopad 2016 r.]

3.3.2. KULTURA I SPORT

Na obszarze Gminy Biežuń funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Podstawowym celem działalności Ośrodka jest organizowanie działalności kulturalnej na terenie miasta i gminy Biežuń, polegającej na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury, kultury fizycznej, sportu i rekreacji poprzez:

- organizowanie wystaw artystycznych,
- organizowanie przedstawień teatralnych, koncertów, projekcji filmów,
- organizowanie i wspieranie imprez artystycznych i rozrywkowych,
- prowadzenie zajęć i warsztatów artystycznych oraz kół zainteresowań,
- prowadzenie i organizowanie działalności zespołów muzycznych, tanecznych i folklorystycznych,
- promocję kultury miasta i gminy Biežuń i lokalnych twórców kultury,
- tworzenie, udostępnianie i dokumentowanie dóbr i wartości kultury,
- edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę,
- tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- upowszechnianie wiedzy o kulturze w tym kulturze regionalnej,
- realizowanie imprez zleconych: okolicznościowych, rodzinnych, obrzędowych,
- propagowanie i wspomaganie zainteresowania różnymi dyscyplinami sportu,
- organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych,
- współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną w Bieżuniu w zakresie prowadzenia Młodzieżowej Orkiestry Strażackiej.

W M-GOK prowadzone są zajęcia w ramach:

- Koła tanecznego,
- Koła plastycznego,
- Koło teatralnego,

- Koła gitarowego,
- Koła wokalnego.

Uczestnicy zajęć biorą czynny udział w imprezach stałych organizowanych lub współorganizowanych przez M-GOK oraz konkursach organizowanych przez inne placówki na terenie kraju. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury jest także miejscem stałych spotkań Klubu Seniora „Nad Wkrą”, Biezuńskiego Towarzystwa Wędkarskiego, Koła Biezuńskiego Polskiego Związku Wędkarskiego oraz Grupy Wsparcia AA.

Zadania z zakresu kultury wypełnia również Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Bieżuniu. Celem Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Bieżuniu jest zapewnienie obsługi bibliotecznej mieszkańcom miasta i gminy Biezuń, zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych oraz upowszechnianie wiedzy i rozwoju kultury.

Do najważniejszych zadań Biblioteki należy:

- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących wiedzy o regionie;
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz;
- organizowanie czytelnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb czytelniczych dzieci i młodzieży;
- tworzenie i udostępnianie własnych baz danych: katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych;
- badanie potrzeb czytelniczych i ich zaspokajanie w miarę posiadanych środków finansowych;
- zapewnienie użytkownikom możliwości korzystania z usług informatycznych;
- prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej;
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych i kulturalnych społeczności miasta i gminy Biezuń;
- doskonalenie metod i form pracy bibliotecznej;
- organizowanie form pracy z czytelnikiem służących popularyzacji książki i czytelnictwa oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego;
- popularyzacja zbiorów bibliotecznych i czytelnictwa.

Do cyklicznych imprez, spotkań, inicjatyw organizowanych przez M-GOK należą:

- Organizacja gminnego finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
- Ferie z Domem Kultury;
- Konkurs „Zostań Moją Walentynką”;
- Konkurs Pięknego Czytania;
- Uroczysta akademicka z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- Festiwal Piosenki Przedszkolnej „ Biezuńskie Nutki”;
- Dzień Dziecka;
- Dni Miasta i Gminy Biezuń;
- Lato z domem kultury;
- Dożynki Gminne;
- Uroczysta akademicka z okazji Dnia Niepodległości;
- Przegląd Amatorskiej Twórczości Klubów Seniora Północnego Mazowsza „Być i czuć się potrzebnym”;
- Powiatowe Spotkania Recytatorskie dla Dzieci i Młodzieży „Samochwała”;

Do cyklicznych spotkań i inicjatyw organizowanych przez MGBP należą:

- Pogadanka dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej w Bieżuniu pod hasłem "Znaczenie książki w życiu dziecka";
- Cykle codziennych spotkań w czasie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży pt. „Warsztaty na różne tematy”;
- Spotkania dla uczniów klas I-III pt. „Wiosenne spotkania wielkanocne”;
- Spotkania z uczniami klas II-VI z okazji obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich;
- Wiosenne spotkanie z książką;
- Spotkania biblioteczne w ramach obchodów „Dni Bibliotek”;
- Cyklu codziennych spotkań w czasie wakacji dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Książka, uśmiech i słońce na wakacyjne miesiące”;
- Obchody Ogólnopolskiego Dnia Przedszkolaka;
- Obchody Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania;
- Maraton czytelniczy;
- Spotkanie z jesiennymi wrózkami;
- Tydzień Edukacji Globalnej w bibliotece;
- Obchody "Światowego Dnia Pluszowego Misia w bibliotece”;

- „Bożonarodzeniowe spotkanie w zapachu cynamonowych pierniczków”.

Tabela 5 BIBLIOTEKA W GMINIE BIEŻUŃ

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Biblioteki i filie	2	1	1	1	1	1
Pracownicy	2	2	2	4	3	3
Księgozbiór	22.623	18.245	15.210	15.587	15.909	16.007
Czytelnicy w ciągu roku	457	448	482	484	430	399
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	4.416	5.550	4.985	5.449	5.040	4.835

Źródło: Bank Danych Lokalnych [wgląd listopad 2016 r.]

Na terenie Gminy znajdują się również Muzeum Małego Miasta – Oddział Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Muzeum to oprócz wystaw stałych organizuje wystawy czasowe ukazujące twórczość artystów z regionu, a także prezentuje sztukę i rzeźbę ludową. Przybliża kulturę, sztukę, przyrodę i obyczaje różnych krajów poprzez wernisaże, które odbywają się w ostatni dzień karnawału. Towarzyszy im konkurs plastyczny przygotowywany z ambasadą prezentowanego państwa. W muzeum w Bieżuniu funkcjonuje również biblioteka zawierająca m. in. publikacje o tematyce historycznej, regionalnej, żydowskiej, historii sztuki i rzemiosła, książki z zakresu muzealnictwa, ochrony zabytków, słowniki, leksykony, encyklopedie, teksty starożytnych autorów greckich i łacińskich, przekłady, opracowania poświęcone literaturze, historii i sztuce antycznej oraz filozofii. W zbiorach muzeum znajduje się bibliograficzna spuścizna po poecie Stefanie Gołębiowskim zawierająca bogaty zbiór listów od wszystkich powojennych pisarzy i poetów polskich a także niepublikowane dokumenty, rękopisy, fotografie. Ważnym punktem jest działalność wydawnicza muzeum. Od 1993 r. ukazuje się periodyk „Biezuńskie Zeszyty Historyczne”, w którym przedstawiana jest historia regionu, biografie wybitnych postaci, a także wspomnienia mieszkańców. Ponadto w muzeum są organizowane konkursy: „Wojewódzki Konkurs Poezji im. Stefana Gołębiowskiego”, którego celem jest pobudzenie do poznawania poezji, zwłaszcza poezji twórców Ziemi Mazowieckiej w tym Stefana Gołębiowskiego (biezuńskiego poety, tłumacza Horacego, wybitnego wychowawcy młodzieży, założyciela i wieloletniego dyrektora Liceum Ogólnokształcącego w Bieżuniu), a także plastyczny „Moja Przygoda w Muzeum” (eliminacje wstępne). Ponadto muzeum w Bieżuniu organizuje spotkania, prelekcje, konferencje i promocje wydawnictw związanych z ziemią biezuńską.

Organizacje i stowarzyszenia funkcjonujące na terenie Gminy to m. in.:

- Towarzystwo Przyjaciół Bieżunia;
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Ciechanowie;
- Biezuńskie Towarzystwo Wędkarskie;

- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „Przepiórki”.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem ograniczania anomalii społecznych takich jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Powyższe zadania realizuje Hala Sportowa w Bieżuniu, która od 2009 roku funkcjonuje przy Zespole Placówek Oświatowych w Bieżuniu. Hala oprócz działalności statutowej związanej z wykorzystaniem hali do celów dydaktycznych związanych z zajęciami sportowymi organizowanymi przez szkołę, daje możliwości odpłatnego wynajęcia hali zorganizowanym grupom lub pojedynczym osobom, chcącym skorzystać z obiektu. Na hali organizowane są różnego rodzaju obozy sportowe, turnieje oraz imprezy sportowo-rekreacyjne. Corocznie w sierpniu, odbywa się obóz sportowy dla drużyn młodzieżowych piłki ręcznej. W ciągu ostatnich 12-miesięcy hala sportowa była gospodarzem 25 zawodów rangi powiatowej, rejonowej i wojewódzkiej dla dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych, gimnazjów. Z obiektów Hali Sportowej na treningi dla trampkarzy, juniorów, seniorów, systematycznie korzysta klub sportowy MKS „Wkra” Biezuń.

3.3.3. OPIEKA ZDROWOTNA

W Gminie Biezuń funkcjonuje Samodzielny Publiczny Miejsko-Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej mieszczący się przy ulicy Zacisze 4 w Bieżuniu.

Usługi na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy, przez dwóch lekarzy o specjalizacji lekarz medycyny rodzinnej, pięć pielęgniarek, jedna położna oraz rejestratorka medyczna. W przychodni znajdują się dwa gabinety lekarskie, gabinet zabiegowy, gabinet

szczepień oraz dwa gabinety dla pielęgniarek środowiskowych – rodzinnych, a także gabinet położnej środowiskowej – rodzinnej.

Gabinet stomatologiczny obsługiwany jest przez firmę Karedent, który świadczy dla mieszkańców gminy podstawowe usługi stomatologiczne zarówno w ramach umowy z NFZ jak i prywatnie. W Bieżuniu znajdują się dwie apteki, które zapewniają mieszkańcom dostęp do zakupów leków. W Zespole Placówek Oświatowych w Bieżuniu funkcjonuje gabinet pielęgniarki szkolnej, która zapewnia podstawową opiekę zdrowotną uczniom w czasie zajęć szkolnych.

Najbliższy dostęp do lekarzy specjalistów zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie. W godzinach od 18:00 do 8:00 rano oraz w dni wolne od pracy, nocną i świąteczną SPZZOZ w Żurominie zapewnia pomoc medyczną.

3.4. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu. Realizuje swoje zadania w oparciu o:

- Ustawę z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawę z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawę z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawę z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawę z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawę z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemu pieczy zastępczej;
- Ustawę z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawę z 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawę z 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- Ustawę z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- Ustawę z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;

- oraz przepisy wykonawcze do ustaw tj. rozporządzenia szczegółowe.

W oparciu o w/w przepisy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zlecone gminne oraz zadania własne gminy. Do zadań zleconych gminie realizowanych przez OPS w 2016 roku należało udzielanie pomocy w formie następujących świadczeń:

- Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych;
- Zasiłki pielęgnacyjne;
- Świadczenia pielęgnacyjne;
- Specjalny zasiłek opiekuńczy;
- Zasiłki dla opiekunów;
- Świadczenia alimentacyjne;
- Świadczenia rodzicielskie;
- Świadczenia wychowawcze.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez OPS należy udzielanie pomocy w formie następujących świadczeń:

- Zasiłki stałe – dla pełnoletniej osoby niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej (zadanie własne gminy, w 100% dotowane z budżetu państwa);
- Opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne – za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, oraz osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne (zadanie własne gminy, 100% dotowane z budżetu państwa);
- Zasiłki celowe – w formie finansowej i naturze (w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia, remontu mieszkania, opału i żywności, a także kosztów pogrzebu);
- Zasiłki celowe specjalne – dla osób które nie spełniają kryterium dochodowego do otrzymania zasiłku celowego, a sytuacja życiowa uzasadnia przyznane pomocy finansowej;
- Zasiłki celowe na pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- Zasiłki okresowe dla rodzin, w których występuje bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba;
- Zasiłki okresowe specjalne;

- Dożywianie dzieci w szkołach;
- Usługi opiekuńcze świadczenia u osób samotnych z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób;
- Dodatki mieszkaniowe – są świadczeniem pieniężnym, które pozwala utrzymać mieszkanie wówczas gdy najemca lub właściciel nie mogą samodzielnie pokryć wydatków na jego utrzymanie.

W wykonywaniu zadań Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturą, kuratorami sądowymi, społecznymi, stowarzyszeniami i fundacjami oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną. Działania z roku na rok ulegają zmianom.

Tabela 6 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ SPOŁECZNEJ

ROK	2012	2013	2014	2015
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	209	220	211	201
Osoby w gospodarstwie, które korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej	694	722	699	672
Rodziny otrzymujące zasiłki na dzieci	194	211	204	199

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu

Z tabeli 6 wynika, że liczba osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Biezuń maleje.

Tabela 7 WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ W LATACH 2013-2015 (dane cząstkowe)

ROK	OGÓŁEM WYDATKI [zł]	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY [zł]	ZASIŁKI STAŁE [zł]
2015	2.758.319	0	113.478
2014	2.729.722	294	108.127
2013	2.730.196	1.714	110.857

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu

Mimo, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej maleje w kolejnych latach – wydatki na tą pomoc rosną.

Tabela 8 POWODY PRZYZNANIA POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ MGOPS W LATACH 2013-2015

POWÓD PRZYZNANIA POMOCY	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Ubóstwo	77	69	64	248	205	188
Bezdomność	6	1	1	6	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	123	104	0	567	461
Bezrobocie	101	118	105	305	393	340
Niepełnosprawność	45	37	38	102	64	81
Długotrwała lub ciężka choroba	6	7	3	15	22	7
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	134	11	9	583	45	17

Przemoc w rodzinie	0	2	1	0	8	4
Alkoholizm	18	15	12	70	50	39
Narkomania	0	1	1	0	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	0	6	4	0
Zdarzenie losowe	0	1	1	0	3	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu

Z tabeli 8 wynika, że najczęstszym powodem przyznania pomocy przez MGOPS w Gminie Biezuń jest bezrobocie i potrzeba ochrony macierzyństwa. Na kolejnych miejscach znalazły się ubóstwo i niepełnosprawność.

Tabela 9 RODZAJE POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ MGOPS W LATACH 2013-2015 (dane cząstkowe)

	2013	2014	2015
Wielkość wydatków na świadczenia rodzinne [zł]	2.004.708	1.958.441	2.022.764
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	428	409	415
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego	23	25	23
RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA PRYZNANYCH ŚWIADCZEŃ		
	2013	2014	2015
Zasiłek rodzinny z dodatkami do zasiłku rodzinnego	8.801	8.295	7.771
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka	31	21	24
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	36	38	34
Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	579	559	512
Świadczenia pielęgnacyjne	506	251	243
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	126	251	0
Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka	301	330	313
Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	872	881	817
Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby powyżej 75 roku życia	0	0	6
Specjalny zasiłek opiekuńczy	10	24	85
Zasiłek opiekuna	0	229	122
Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	61	58	118
Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne	219	279	258

Źródło: Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu

Najczęściej przyznawanymi świadczeniami były zasiłki rodzinne i zasiłki opiekuńcze.

3.4.1. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 10 BEZROBOCIE W GMINIE BIEŻUŃ

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE BIEŻUŃ	LICZBA OSÓB		W TYM KOBIETY	
	31.12.2015 r.	30.09.2016 r.	31.12.2015 r.	30.09.2016 r.
OGÓŁEM	426	379	219	193
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	86	72	46	42
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	151	139	77	73
BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO	126	122	70	62
OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA	133	127	77	63
OSOBY DO 25 ROKU ŻYCIA	80	76	40	34
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	279	80	143	31
OSOBY POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	91	80	32	31
OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	0	3	0	3
OSOBY POSIADAJĄCE CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	53	48	41	34
OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI	22	17	14	10
NIEPEŁNOSPRAWNI	11	12	2	3
CUDZOZIEMCY	0	0	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie (dane naliczone dnia 07.12.2016 r.)

Na koniec 2015 roku stopa bezrobocia w Gminie Biežuń wynosiła 19,8%.

Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Najwięcej bezrobotnych w Gminie jest wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Największym problemem w analizowanym obszarze jest bezrobocie długotrwałe, dotyczące ludzi młodych, zdolnych do podjęcia pracy. Problemem wśród mieszkańców jest brak kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. W trudnej sytuacji znajdują się również osoby po 50 roku życia, im najtrudniej jest znaleźć zatrudnienie, przebranżowić się. Osoby te są mniej elastyczne na rynku pracy, a jednocześnie mniej odważne od osób młodych. Trudniej jest im podejmować nowe wyzwania.

3.4.2. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność, bezdomny to terminy używane przez nas powszechnie. Są one obciążone skojarzeniami emocjonalnymi i wartościującymi. Zjawisko bezdomności jest złożone i wielopostaciowe. Bezdomność dotyczy ludzi w różnych czasach, nie przywiązując wagi do płci, wieku, wcześniejszego statusu, stanu posiadania. Swoim zasięgiem obejmuje osoby z różnymi doświadczeniami i z różnych środowisk. Bezdomność to przede wszystkim to, czego nie dostrzegamy, odzwierciedla nieszczęścia i tragedie ludzkie. Naznacza swoim piętnem ludzi o najniższych dochodach, którzy doświadczyli niepowodzeń życiowych czy dramatów¹. Encyklopedia socjologii definiuje bezdomność jako względnie trwałą sytuację człowieka, nie posiadającego własnego mieszkania, albo w ogóle pozbawionego dachu nad głową. Może być rozpatrywana jako element sytuacji życiowej konkretnej osoby, jako zjawisko społeczne, przejaw patologii społecznej lub indywidualnej, a także problem społeczny. Może być efektem dobrowolnie wybranego stylu życia, desperackich decyzji własnych, cudzych zachowań dewiacyjnych, zdarzeń losowych, wadliwej polityki społecznej². Ustawa o pomocy społecznej za osobę bezdomną uznaje osobę „niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie Gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”. Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy sami dokonali takiego wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania, oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej opublikowało sprawozdanie z realizacji działań na rzecz ludzi bezdomnych w województwach w 2014 r. oraz wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych (21/22 styczeń 2015 r.). Wynika z niego iż w Polsce jest 36.161 osób bezdomnych w porównaniu do poprzedniego badania z 2013 r. odnotowano wzrost liczby osób bezdomnych o 5.449 osób. Czterech mieszkańców Gminy Biezuń z tytułu bezdomności zostało umieszczonych i przebywa obecnie w schroniskach dla osób bezdomnych. Natomiast obecnie nie odnotowano żadnej osoby bezdomnej przebywającej na terenie gminy.

¹ I. Wilson, A. Szałkowski, Bezdomność jako kryterium ubóstwa, Warszawa 1988

² Encyklopedia Socjologii, Warszawa 1996

3.4.3. SYTUACJA DZIECI

Wraz z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku Ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej samorządy gminne zostały zobligowane do prowadzenia monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 11 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA ZACHOWANIE AGRESYWNE UCZNIA – AGRESORY

CZYNNIKI INDYWIDUALNO-PRZEDMIOTOWE	CZYNNIKI RODZINNE	CZAS WOLNY	SZKOŁA
Pozytywne społecznie nastawienie	Korzystny status edukacyjno-zawodowy rodziców	Przynależność do grup nieformalnych i brak uczestnictwa w zorganizowanych zajęciach	Negatywne samopoczucie w szkole
Negatywne społecznie nastawienie i zachowanie, przekraczanie norm	Korzystne warunki wychowawcze	Poświęcenie czasu wolnego na oglądanie filmów i gry komputerowe o treści przemocowej	Konfliktowy klimat w szkole
Uznanie za słuszne opinii rówieśniczych o „normalności”	Partnerskie cechy wychowania w rodzinie		
Używanie środków uzależniających			

Źródło: Surzykiewicz J. „Agresja i przemoc w szkole. Uwarunkowania socjokulturowe. Warszawa 2000

10 proc. polskich dzieci żyje w skrajnym ubóstwie – wynika z danych UNICEF-u. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami i trudnościami, takimi jak: uzależnienie od alkoholu, narkotyków, przemoc domowa, ubóstwo, bezrobocie, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wszystko to prowadzi często do zjawiska „sieroctwa społecznego”, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowywania się we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek zatrudniania asystentów rodziny od 1 stycznia 2015 r. Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną, dla rodziny (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy z rodziną. Cechami charakterystycznymi asystowania jest indywidualizacja pracy wynikająca z małej liczby odbiorców, dostosowanie do określonych grup beneficjentów i ich realnych potrzeb, dawanie możliwości skierowania do nich dedykowanego wsparcia

3.4.4. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Dynamika rozwoju patologii społecznej jest duża, podobnie jak długość występowania oraz nasilenia szkodliwego funkcjonowania. W przypadku długich i intensywnych okresów toksycznych działań, inicjatywy te zaczynają przybierać określone formy patologiczne:

- Alkoholizm – jest zjawiskiem ciągle zajmującym wysoką pozycję w rankingu najczęściej występujących w Polsce przejawów patologii. Problemy alkoholowe w dużej mierze wynikiem bardzo łatwego dostępu do napojów wysokoprocentowych w Polsce. Statystyki wskazują na przerażające tempo obniżania wieku inicjacji alkoholowej oraz wzrost spożycia przez osoby nieletnie. Osoby młode są szczególnie narażone na uzależnienie. Problem alkoholowy dotyczy także osób w starszym wieku, zarówno z rodzin ubogich, jak i zamożnych. Często powodem może być rozczarowanie życiem, depresja, zbyt duża odpowiedzialność. Warto też zwrócić uwagę na istotny fakt, że dzieci uczą się poprzez naśladownictwo. W związku z tym, jeżeli w domu ucztuje się przy stole suto zakrapianym alkoholem lub też problemy rozwiązuje się ucieczką w alkohol, to dzieci z tych rodzin są w większym stopniu predestynowane do odziedziczenia problemów alkoholowych.
- Narkomania – jest kolejnym przejawem patologii, bazującym na uzależnieniu. Narkomania, podobnie jak alkoholizm, może mieć bardzo niewinne początki. Zaczyna się od narkotyków miękkich, a kończy na najcięższym kalibrze w postaci kokainy. Jest to szczególnie groźne i wyniszczające uzależnienie. Środki narkotyzujące są w Polsce nielegalne, więc kwestia powszechności dostępu powinna być główną przeszkodą i ograniczyć grono narkomanów. Tymczasem nie tylko nie stanowi żadnej przeszkody, ale stwarza dodatkowe zagrożenie. Laboranci policyjni, specjalizujący się w dziedzinie środków odurzających, twierdzą, że „lewe” narkotyki mogą stanowić większe zagrożenie dla zdrowia i życia zażywających niż narkotyki „czyste”. Często bowiem, aby zwiększyć zyski dealerzy dzielą swoje zapasy na mniejsze części dosypując do nich nieznanych i szkodliwych substancji. Narkomania w rodzinie doprowadzić może do rozpadu więzi rodzinnych, rozpadu rodziny, a w najgorszym przypadku do śmierci jednego z członków rodziny.
- Przemoc w rodzinie – stanowi w dalszym ciągu poważny, dane statystyczne dla całego kraju pokazują zatrważające informacje:

- Około 250 dzieci na każde 100 tysięcy jest maltretowane,
- Około 60% rodziców stosuje wobec swoich dzieci kary cielesne,
- Około 33% rodziców dotkliwie pobiło swoje dziecko przez ukończeniem przez nie 6 roku życia.

Należy pamiętać, że przemoc w rodzinie może mieć także wymiar psychiczny. Najczęściej oprawcami są dawne ofiary przemocy, które wyniosły takie „nauki” z własnego doświadczenia. Proceder przemocy fizycznej czy psychicznej nie jest jednokierunkowy. Ostatnie badania wydobyły na światło dzienne zjawisko gwałtu małżeńskiego. Zmuszanie jednego z małżonków do kantaku seksualnego często było zatajane przez ofiary bądź ignorowane przez władze. Przemoc w związku małżeńskim może sprowadzać się do form fizycznych (bicia, gwałtu, lekkich i poważnych uszkodzeń ciała) i psychicznych (poniżanie, groźby, zakazy).³

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z najpoważniejszych kwestii społecznych. Ilość osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Można się oprzeć o dane szacunkowe ustalone dla populacji przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które prezentuje tabela 12.

Tabela 12 POPULACJE OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

POPULACJE OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH		W POLSCE	W MIEŚCIE 100 TYS. MIESZK.	W MIEŚCIE 25 TYS. MIESZK.	W GMINIE 10 TYS. MIESZK.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys. osób	ok. 2000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln. osób	ok. 4000 osób	ok. 1000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln. osób	ok. 4000 osób	ok. 1000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5%-7% populacji	2 mln. – 2,5 mln. osób	5000-7000 osób	1250-1750 osób	500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób	ok. 5.300 osób	ok. 1330 osób	ok. 530 osób

Źródło: Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W II kwartale 2016 r., przeprowadzono z inicjatywy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bieżuniu badania ankietowe w celu zrealizowania Diagnozy Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Biezuń. Badaniami zostali objęci mieszkańcy Gminy i Miasta Biezuń: 103 osoby dorosłe, 130 uczniów szkoły podstawowej, 126 uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 12 sprzedawców napojów alkoholowych. Łącznie zrealizowano 371 ankiet. W badaniu wzięły udział szkoły takie jak Samorządowa Szkoła

³ <http://wrodzinie.info.pl/przejawy-patologii/13-skutki-patologii-w-rodzinie>

Podstawowa w Sławęcinie oraz Zespół Placówek Oświatowych w Bieżuniu (szkoła podstawowa i gimnazjalna). W badaniu ankietowym brały również udział punkty sprzedaży alkoholu, które zostały wyznaczone przez miasto i gminę, zaś mieszkańcy zostali wybrani metodą losową. Badanie miało na celu zdiagnozowanie problemów takich jak problem picia alkoholu przez pełnoletnich i niepełnoletnich mieszkańców, stosowania narkotyków i innych substancji o działaniu psychoaktywnym, a także problemu nikotynowego oraz zjawiska przemocy, w tym przemocy w środowisku szkolnym oraz rodzinnym.

Wnioski jakie zostały zawarte po badaniu, to takie, że badani mieszkańcy deklarują, że istotnym problemem w mieście i gminie Biezuń jest problem alkoholizmu oraz picie alkoholu przez dzieci i młodzież, przy tym mieszkańcy wskazują również na problem bezrobocia i ubóstwa oraz problem przemocy w rodzinie. Sami mieszkańcy również przyznają, że spożywają alkohol, w tym 13% spożywa alkohol codziennie, 16% kilka razy w tygodniu, zaś 27% kilka razy w miesiącu. Tak jak w przypadku uczniów, dorośli mieszkańcy również najczęściej spożywają piwo (53%). Głównym powodem spożywania alkoholu przez ankietowanych jest picie dla towarzystwa. Warto również zauważyć, że dorośli mieszkańcy także uważają, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia (67%). Ponadto deklarują, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen. Według mieszkańców problem alkoholowy dotyczy głównie osób pijących codziennie (63%). Co więcej ankietowani deklarują, że na terenie gminy dochodzi do jazdy pod wpływem alkoholu, zdarza się to często oraz bardzo często (8%). Przy tym 66% ankietowanych mieszkańców potwierdza, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym. 38% również uważa, że alkohol sprzedawany jest osobom niepełnoletnim⁴.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta i Gminy Biezuń działa i realizuje zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Szczegółowy zakres zadań oraz funkcjonowanie komisji reguluje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Punkt Konsultacyjny Dla Osób Uzależnionych Od Alkohol i Ich Rodzin

Celem jaki przyświeca istnieniu punktu jest pomoc osobom zmagającym się z problemem uzależnienia od alkoholu oraz osobom im najbliższym. Obecnie rola punktu konsultacyjnego stała się bardziej interdyscyplinarna i polega na zdiagnozowaniu problemów całej

⁴ Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych zrealizowana na terenie Miasta i Gminy Biezuń

rodziny i zaplanowaniu pomocy dla wszystkich jej członków (dorosłych i dzieci). Dotyczy to takich problemów jak:

- Picia szkodliwego, uzależnienia, współuzależnienia, sytuacji dzieci w rodzinie alkoholowej;
- Zjawiska przemocy w rodzinie;
- Problemów pijących nastolatków;
- Bazy adresów i ofert profesjonalnych placówek pomocowych na terenie powiatu i województwa.

Do podstawowych zadań konsultanta należy:

- Motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- Gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Celem działalności Punktu Konsultacyjnego są:

- Porady osobom z problemem alkoholowym i członkom ich rodzin;
- Porady osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych;
- Dostarczanie informacji o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii;
- Motywowanie i kierowanie do leczenia;
- Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzin;
- Konsultacje i wsparcie ofiarom przemocy;
- Propagowanie zdrowego trybu życia.

Bezpłatnych porad udziela terapeuta uzależnień Pan Józef Bazylczyk.

Osoba uzależniona od alkoholu lub borykająca się z problemem uzależnienia kogoś bliskiego może zgłosić się do: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta i Gminy Biezuń pok. nr 2 lub pok. nr 7 ul. Warszawska 2, 09-320 Biezuń⁵.

Tabela 13 ŚRODKI FINASOWE PRZENACZONE NA PROFILAKTYKĘ I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

ROK	WIELKOŚĆ WYDATKÓW (zł)		
	NA PROFILAKTYKĘ I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	NA PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII	NA PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE
2015	48.047	3.131	1.714
2014	49.150	2.844	294
2013	49.171	4.242	0

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biezuńiu

W wielu rodzinach mamy do czynienia ze zjawiskiem ukrytej przemocy. Niezbędne jest przeprowadzenie działań mających na celu poprawę stanu świadomości społecznej wobec zjawiska przemocy, budowanie spójnego systemu pomocy ofiarom przemocy, szkolenie osób zajmujących się pomaganiem, przygotowywanie materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz prowadzenie edukacji publicznej na temat przemocy w rodzinie i środowisku wobec dzieci, młodzieży i sposób jej przeciwdziałania. Jednym z takich działań jest procedura „Niebieskiej Karty”. Niebieskie Karty to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z dnia 10 czerwca 2010 r. Dz.U. Nr 125 poz. 842), która weszła w życie w sierpniu ubiegłego roku, definiuje tą procedurę następująco: <Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.> Zapisy tej nowelizacji wskazują na Radę Ministrów, jako organ, który określa kształt procedury oraz opracowuje wzory formularzy wykorzystywanych podczas jej realizacji. Jeżeli osobą doznającą przemocy jest dziecko, to czynności w ramach procedury "Niebieskie Karty" przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk) czyli np. dziadków, pradiadków oraz rodzeństwa (w miarę możliwości również w obecności psychologa). Obecność psychologa nie jest warunkiem niezbędnym w sytuacji,

⁵ <http://www.biezun.pl/59,zadania-gkrpa.html>

gdyż często zdarza się, że takiej osoby nie ma w zasobach kadrowych danej placówki czy miejscowości. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.

Tabela 14 „NIEBIESKIE KARTY”(NK) WYDANE W W LATACH 2013-2015

ROK	NIEBIESKIE KARTY		
	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PROCEDURĄ NIEBIESKIE KARTY	LICZBA RODZIN WOBEC KTÓRYCH WSZCZĘTO PROCEDURĘ NK	LICZBA ZAKOŃCZONYCH PROCEDUR NK
2015	5	2	1
2014	5	4	2
2013	11	4	8

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu

We wszystkich przypadkach procedura Niebieskich Kart została wszczęta przez Policję.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został powołany **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Zespół Interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Biezuń Nr 38/2014 z 22 sierpnia 2014 roku. Zespół działa na podstawie Porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Miasta i Gminy Biezuń, a podmiotami, których przedstawiciele powołani zostali do zespołu. Są to osoby z różnych grup zawodowych reprezentujący instytucje publiczne, odpowiedzialne za realizację zadań m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, kuratorskiej służby sądowej, oświaty, ochrony zdrowia, lokalnych organizacji pozarządowych. Osoby wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego współpracują ze sobą w sposób skoordynowany podczas spotkań grup roboczych, zapewniających skuteczne reagowanie na problem. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Bieżuniu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania określa Uchwała Nr VI/39/2011 Rady Miejskiej w Bieżuniu z dnia 29 marca 2011 roku, oraz Regulamin Zespołu.

Zespół działa przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, który zapewnia jego obsługę administracyjną. Prace Zespołu i grup roboczych koordynuje Przewodniczący Zespołu a w przypadku nieobecności jego zastępcą, wybrany pośród członków zespołu na pierwszym posiedzeniu.

Zadaniem Zespołu jest:

1. Udzielanie pomocy, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów.
2. Podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie.
3. Udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będących świadkami przemocy.
4. Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska karta”.
5. Ocena Sytuacji problemowej osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu przywrócenie integralności rodziny, oraz podejmowanie działań w tym celu przewidzianych przepisami prawa.

3.4.5.SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Jednocześnie jest ona również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludności. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem w Polsce na koniec marca 2011 r. wynosiła około 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych stanowiła 12,2% ludności kraju. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zborowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym⁶.

Utrudnienia wynikające z barier takich jak brak możliwości dojazdu, brak rozbudowanej oferty zawodowej przystosowanej do możliwości osób niepełnosprawnych lub nadopiekuńczość ze

⁶ <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosci-w-liczbach-/dane-demograficzne/>

strony opiekunów sprawia, że osoby niepełnosprawne uważają, iż społeczeństwo słabo się nimi interesuje.

Rehabilitacja społeczna powinna doprowadzić osobę niepełnosprawną do samoakceptacji, czyli odnalezienia własnej tożsamości w aktualnych warunkach życia Rehabilitacja społeczna nie jest możliwa bez współdziałania służb, tworzących system zabezpieczeń i likwidujących bariery utrudniające egzystencję osobom niepełnosprawnym. Skuteczność rehabilitacji społecznej zależy także od pomocy organizacji i instytucji działających na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w życie kulturalne, rozrywkę, sport i rekreację.

Bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Biezuń kształtuje się następująco:

Tabela 15 LICZBA MIESZKAŃCÓW BEZROBOTNYCH WOBEC NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH
W GMINIE BIEŻUŃ (stan na 31.12.2015 r.)

	LICZBA BEZROBOTNYCH	LICZBA BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH
Ogółem	379	12
Kobiety	193	3
Mężczyźni	186	9

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie (dane naliczone dnia 07.12.2016 r.)

3.4.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż Gminna, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostki OSP.

- Ochotnicza Straż Pożarna w Bieżuniu;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Karniszynie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Myślinie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sadłowie;

- Ochotnicza Straż Pożarna w Stanisławowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Strzeszewie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sławęcinie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Trzaskach.

W Bieżuniu funkcjonuje Posterunek Policji. Tabele 16, 17 przedstawiają skalę przestępstw o charakterze kryminalnym zanotowanych przez policję w Bieżuniu.

Tabela 16 PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM W GMINIE BIEŻUŃ

ROK	GMINA BIEŻUŃ	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
2016 (III kwartał)	28	11	17
2015	63	33	30
2014	58	34	24
2013	173	145	28

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Biežuń

Tabela 17 PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM W GMINIE BIEŻUŃ Z PODZIAŁEM NA GRUPY I WYKRYWALNOŚCIĄ

KATEGORIA PRZESTĘPSTW	PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE 2015 r.	WYKRYWALNOŚĆ [%]	PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE 2014 r.	WYKRYWALNOŚĆ [%]	RÓŻNICA WYKRYWALNOŚCI
Kradzieże z włamaniem	0	-	6	-	0
Kradzież mienia	3	33%	4	25%	-
Uszkodzone rzeczy	2	50%	1	100%	-
Bójka pobicie	1	100%	0	-	-
Uszczerbek na zdrowiu	0	-	0	-	-
Rozboje, kradzieże rozbójnicze	0	-	0	-	-
Przestępstwa narkotykowe	0	-	0	-	0
Wypadki drogowe	0	-	2	100%	-
Nietrzeźwi kierujący	8	100%	6	100%	0
Niestosowanie się do zakazu kierowania pojazdami	1	100%	3	100%	0
Ogółem stwierdzonych przestępstw	63	-	58	-	-

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Biežuń

Natomiast w tabeli 18 zaprezentowano syntetyczne zestawienie działań Policji

Tabela 18 DZIAŁANIA POLICJI W GMINIE BIEŻUŃ W LATACH 2014 I 2015

KATEGORIA	ILOŚĆ W 2015 r.	ILOŚĆ W 2014 r.	RÓŻNICA
Interwencja ogółem	317	481	164
Wylegitymowanych osób	2.673	2.237	436
Liczba mandatów	206	269	63
Ilość ujawnionych wykroczeń	399	513	114
Sporządzone wniosków o ukaranie	33	51	18
Odstąpienia od skierowania wniosku o ukaranie	19	9	10
Przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	31	45	14
Bezpieczeństwo osób i mienia	8	3	5

Bezpieczeństwo i porządek w komunikacji miejskiej	225	287	62
W tym nietrzeźwych kierowców	7	6	1
Przeciwko mieniu	7	2	5
Obyczajności publicznej	10	2	8
Urządzeniom użytku publicznego	28	7	21
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości	26	36	10
Innym przepisom	21	37	16
Liczba spotkań ze społeczeństwem	148	188	40
Doprowadzenia	46	43	3
Sporządzonych meldunków informacyjnych	46	44	2
Zatrzymano sprawców na gorącym uczynku	9	16	7

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Biezuń

3.5. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Na potrzeby aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń przeprowadzono badanie społeczne. Dla pozyskania wyników reprezentujących całe środowisko gminne respondentami byli mieszkańcy Bieżunia. Badanie przeprowadzono na przełomie listopada a grudnia 2016 roku. Na prośbę o przeprowadzenie badania odpowiedziało pozytywnie 100 osób dorosłych oraz 187 uczniów. Ankietę służącą strukturyzacji badania zamieszczono w załączniku I. Ze względu na metodę badawczą i wielkość próby wyniki badania prezentujemy w postaci opisowej.

W tej części zostaną przedstawione zostały wyniki badań przeprowadzonych wśród dzieci, młodzieży Bieżunia.

Tabela 19 – PŁEĆ

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Kobieta	89
Mężczyzna	98

Źródło: Analiza Remedis SA

Badaniu zostało poddanych 187 uczniów Bieżunia. Wśród nich było 89 kobiet i 98 mężczyzn.

Tabela 20 – WIEK

ODPOWIEDŹ	LICZBA
10	22
11	16
12	36
13	20
14	38
15	29
16	9
Powyżej 16	17

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 21 –SZKOŁA

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Podstawowa	74
Gimnazjum	92
Liceum	20
Technikum	1
Szkoła zawodowa	0

Źródło: Analiza Remedis SA

Podział ze względu na szkołę przedstawia Tabela nr 21. Większość przebadanych osób to uczniowie szkół podstawowych.

Tabela 22 – CZY WIESZ CO TO SĄ DOSY?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Pochodne LSD	22	20,37
Alkohol niskoprocentowy	15	13,89
Pliki dźwiękowe symulujące doznania narkotyczne	39	36,11
Nazwa potoczna na papierosy	24	22,22
System operacyjny	30	27,78

Źródło: Analiza Remedis SA

Tylko trzydzieści dziewięć badanych wiedziało co to są DOSY. "E-narkotyki, nazywane są inaczej dosami. Są to pliki w formacie mp3, które mają bardzo niską częstotliwość - najczęściej 1000-1500 Hz. Nie jest to muzyka, użytkownikom przypomina raczej szumy, buczenie i piski. Do każdego pliku dołączona jest instrukcja, tak by działanie dosów przypominało działanie tradycyjnych narkotyków. By korzystać z dosów potrzebne są słuchawki stereo - wszystko dlatego, że w każdej z nich odtwarzany jest dźwięk o innej częstotliwości. Różnica nie może być jednak większa niż 30 Hz. E-narkotyki rozprowadzane są w internecie. Ich dystrybucja przypomina jednak tradycyjną. Osoba chcąc spróbować, musi skontaktować się z e-dilerem, który prześle bezpłatną próbkę. E-narkotyki działają jak haszysz lub LSD, powodują halucynacje i omamy. Biały szum wygenerowany komputerowo i dwie proste fale o różnych częstotliwościach, aby do jednego ucha trafiała fala o innej liczbie drgań niż do drugiego. Falowania dźwięku, buczenia podawane są w bardzo niskiej i zmiennej częstotliwości. Po zażyciu organy wprowadzane są w rezonans, ciało buntuje się, pojawiają się ogólne wykończenie, bóle brzucha i wymioty. Poza tym można przyprawić się o permanentne szmery w uszach. Za pomocą dźwięków w odmienne stany świadomości wprowadzają się głównie licealiści i gimnazjaliści. a, za następne będziesz musiał zapłacić. Ceny zależne są od wielkości pliku.

Tabela 23 – JAKA JEST SYTUACJA ZAWODOWA TWOICH RODZICÓW?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Oboje rodziców pracują	121	64,71
Oboje rodziców bezrobotni	5	2,67
Jeden rodzic pracuje, jeden bezrobotny	9	4,81
Jeden rodzic pracuje (rodzina niepełna)	10	5,35
Jeden rodzic bezrobotny (rodzina niepełna)	3	1,60
Jeden rodzic pracuje, drugi zajmuje się domem	39	20,86

Źródło: Analiza Remedis SA

W tabeli 23 przedstawiono sytuację zawodową rodziców.

Tabela 24 – OCENI SWOJE RELACJE Z RODZICAMI?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Nie rozumiem mnie	10	5,35
Nie mają dla mnie czasu	12	6,42
Często się kłócimy	26	13,90
Dużo rozmawiamy ze sobą	94	50,27
Są dla mnie autorytetem	45	24,06

Źródło: Analiza Remedis SA

Badani zdecydowanie stwierdzili, że ich relacje z rodzicami są dobre. Dziewięćdziesięciu czterech respondentów dużo rozmawia z rodzicami. Dla czterdziestu pięciu ankietowanych rodzice są autorytetem. Relacje w rodzinie powinny być oparte na wzajemnym porozumieniu, szacunku, zaufaniu i lojalności.

Psychologowie wyrażają współcześnie pogląd, że pierwsze lata życia (do około 6 roku) wywierają największy wpływ na dziecko, na jego dalszy rozwój i przyszłość, to w ich trakcie kształtują się podstawy osobowości i charakteru. Dziecko obdarzone wielką miłością, z zaspokajanymi pragnieniami będzie również miało pozytywny stosunek do innych osób. Nie tylko matka odpowiada za wychowanie dziecka. Ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój jest również atmosfera, jaka panuje w domu. Na pewno niekorzystnie wpłynie na dziecko nadmierna surowość, liczne zakazy i nakazy, jak również pobłażanie dziecku, tzw. wychowanie bezstresowe. Również alkoholizm i przestępczość rodziców sprzyjają dezorganizacji rodziny. Do niekorzystnych postaw rodzicielskich można zaliczyć również:

- Odrzucenie,
- Postawę nadmiernie ochraniającą,
- Postawę mentorską.

Rodzice powinni zatem pamiętać: żeby dziecko było szczęśliwe, musi być kochane i trzeba je wychowywać w domu, w którym panuje spokój. Trzeba mieć na uwadze to, że dziecko bardzo często naśladuje nas w życiu.

Tabela 25 – CZY ZNASZ KOGOŚ ZE SWOICH KOLEGÓW LUB KOLEŻANEK, KTÓRZY SĄ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE LUB PODEJRZEWASZ, ŻE MOGĄ BYĆ?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Tak	28	14,97
Nie	115	61,50
Trudno powiedzieć	44	23,53

Źródło: Analiza Remedis SA

Dwudziestu ośmiu ankietowanych uczniów ze szkół zna osoby, które mogą być ofiarami przemocy w rodzinie. Negatywne skutki uszkodzenia przez sprawcę procesu rozwojowego dziecka zaobserwować można natychmiast (skutki krótkoterminowe) w postaci różnych objawów psychicznych i fizycznych takich jak: lęk, zaburzenia łaknienia i snu, zaburzenia związane z nastrojem (np. depresja i nadmierna potrzeba uczuć), nadmiernie akcentowane posłuszeństwo lub zamknięcie w sobie, agresywne zachowania (np. destrukcyjne napady furii), odizolowywanie się i unikanie (tworzenie sugestywnych fantazji obrazujących nierzeczywiste życie rodzinne), obgryzanie paznokci, niepokój, drzenie, jękanie, problemy w szkole, myśli samobójcze itd.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) określa przemoc, jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin (którymi w rozumieniu art. 115 § 11 k.k. są: małżonkowie, wstępni, zstępni, rodzeństwo, powinowaci w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz ich małżonkowie, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Mówiąc o przemocy w rodzinie zazwyczaj wyróżnia się jej odmianę czynną i bierną. Mianem przemocy czynnej określa się sytuacje, kiedy gniew agresora jest skierowany wprost na ofiarę i kiedy podejmuje on działania krzywdzące psychicznie, fizycznie lub seksualnie. Pod pojęciem przemocy biernej rozumie się natomiast różnego rodzaju zaniedbywanie – psychiczne, fizyczne, seksualne lub ekonomiczne.

Nie bądź obojętny wobec przemocy zwłaszcza w stosunku do dzieci, które same nie potrafią się bronić. Jeżeli jesteś ofiarą przemocy, bądź świadkiem zdarzenia, lub podejrzewasz, że ktoś może być bity czy dręczony psychicznie - ZAREAGUJ!

- zadzwoń pod bezpłatną Niebieską linię - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - telefon: 801 889 880.
- zadzwoń na **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka 0 800 12 12 12 (numer bezpłatny)**.
- Fundacja Dzieci Niczyje prowadzi Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży a także skrzynkę kontaktową - numer telefonu **116 111**, możliwość napisania wiadomości - **na stronie: www.116111.pl/napisz**.
- Do dyspozycji wszystkich jest również numer **112**, na który możecie dzwonić, żeby uzyskać pomoc w nagłych przypadkach.
- Więcej informacji o tym, jak reagować na przemoc dzieci można znaleźć na stronie kampanii prowadzonej przez **Rzecznika Praw Dziecka - "Reaguj. Masz Prawo"**: www.jakreagowac.pl.

Tabela 26 – ZAZNACZ STWIERDZENIA, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ
(PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Przemoc w rodzinie to wstyd.	18	9,63
"Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła."	5	2,67
"Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać dorosłym."	76	40,64
Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.	49	26,20
"Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyczeć."	3	1,60
Sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą	3	1,60
"Problemy w rodzinie powinny być rozwiązywane w domu"	33	17,65

Źródło: Analiza Remedis SA

W większości przypadków (siedemdziesiąt sześć) ankietowanych uważają, że **przemocy nie można ukrywać**. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji

społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków.⁷

Tabela 27 – CZY SŁYSZAŁEŚ/SŁYSZAŁAŚ I ZJAWISKU UZALEŻNIENIA OD INTERNETU?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Tak	163	87,17
Nie	24	12,83

Źródło: Analiza Remedis SA

Dwudziestu czterech respondentów nie słyszało o zjawisku uzależnienia od Internetu.

Tabela 28 – CZY POSIADASZ INTERNET W TELEFONIE KOMÓRKOWYM?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Tak	155	82,89
Nie	22	11,76
Nie mam komórki	10	5,35

Źródło: Analiza Remedis SA

Na stu osiemdziesięciu siedmiu ankietowanych dwadzieścia dwie nie posiadają Internetu w telefonie komórkowym, a dziesięć osób w ogóle nie posiada komórki.

Tabela 29 – Z JAKICH PORTALI KORZYSTASZ NAJCZĘŚCIEJ?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Portale społecznościowe (np. Facebook, nasz klasa, itp.)	155	82,89
Portale randkowe	11	5,88
Czat	35	18,72
Poczta	41	21,93
Wiadomości lokalne	12	6,42
Wiadomości ze świata	28	14,97
Wiadomości sportowe	40	21,39
Korzystam tylko do celów naukowych	38	20,32

Źródło: Analiza Remedis SA

Zatopienie się w kolorowej rzeczywistości internetowej stanowi rodzaj odskoczni od monotonii i szarości świata zewnętrznego. Osiemdziesięciu trzech ankietowanych korzysta z portali społecznościowych (np. Facebook - serwis społecznościowy, w ramach którego zarejestrowani użytkownicy mogą tworzyć sieci i grupy, dzielić się wiadomościami i zdjęciami oraz korzystać z aplikacji). Najbardziej podatna na uzależnienia od Internetu jest grupa

⁷ <http://www.poznan.uw.gov.pl/system/files/zalaczniki/krajowy-program-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie-na-lata-2014-2020.pdf> z dnia 29.02.2016 r.

nastolatków, którzy przeżywają okres buntu, „burzy i naporu”, którzy ze względu na zmiany hormonalne są chwiejni emocjonalnie i którzy poszukują swojego prawdziwego „Ja”, swojej tożsamości. Substytut tożsamości może oferować wówczas Internet.

Internet odgrywa dużą rolę w życiu młodego człowieka. Jest on źródłem wiedzy, a także źródłem rozrywki. Za pomocą Internetu młodzi ludzie mogą się ze sobą komunikować (czaty, portale społecznościowe itp.), grać w gry, uczyć się, zdobywać wiedzę, dzielić swoimi pasjami, czytać o swoich idolach. Najbardziej zauważalnym objawem szkodliwego oddziaływania Internetu jest uzależnienie od niego. Owo uzależnienie, z angielska zwane IAD (Internet Adiction Disorder) – jest to sposób korzystania z Internetu, prowadzący do wyraźnych zaburzeń zachowania, przejawiających się jako trzy (lub więcej) spośród sklasyfikowanych objawów w okresie kolejnych 12 miesięcy. Objawy uzależnienia od Internetu są obserwowane zarówno wśród ludzi dorosłych, w pełni dojrzałych i ukształtowanych, jak też – dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Szczególnie podatnymi na to zagrożenie są osoby w wieku 12 – 15 lat, tj. w okresie szczególnie wzmożonego rozwoju mechanizmów psychospołecznych.

Tabela 30 – CZY POTRAFISZ WYRAŻAĆ SWOJE ZDANIE WŚRÓD KOLEGÓW LUB KOLEŻANEK?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Tak	103	55,08
Nie	11	5,88
To zależy od sytuacji	53	29,34
To zależy od osób	20	10,70

Źródło: Analiza Remedis SA

Stu trzech ankietowanych na sto osiemdziesiąt siedem osób które zgodziło się wziąć udział w ankiecie potrafi wyrazić własne zdanie. Posiadanie i wyrażanie własnej opinii uznaje się za wartościowe, niewiele osób poświęca czas i energię na to, by zastanowić się nad swoimi opiniami na różne tematy.

W drugiej części diagnostycznej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń zostaną przedstawione wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Bieżunia.

Tabela 31 - PŁEĆ

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Kobieta	72
Mężczyzna	28

Źródło: Analiza Remedis SA

Badaniu zostało poddanych 100 dorosłych przedstawicieli Bieżunia. Wśród nich było 72 kobiet i 28 mężczyzn.

Tabela 32 - WIEK

ODPOWIEDŹ	LICZBA
18-24	9
25-40	35
40-55	41
56-64	9
Powyżej 64	6

Źródło: Analiza Remedis SA

Wiek oraz wykształcenie osób, które wypełniły ankiety przedstawiają tabele 32 i 33. Jak widać przeważają osoby w wieku 40-55 lat oraz mieszkańcy z wykształceniem średnim i wyższym.

Tabela 33 - WYKSZTAŁCENIE

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Podstawowe	3
Gimnazjalne	0
Zawodowe	15
Średnie	29
Wyższe	53

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 34 – JAKA JEST TWOJA SYTUACJA ZAWODOWA?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Pracuję	79	79,00
Jestem bezrobotna/bezrobotny	6	6,00
Jestem bezrobotna/bezrobotna bez prawa do zasiłku	2	2,00
Poszukuję pracy	2	2,00
Uczę się	4	4,00
Prowadzę gospodarstwo domowe	1	1,00
Emerytura/Renta	6	6,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 34 obrazuje sytuację zawodową mieszkańców Bieżunia.

Tabela 35 – JAKIE PANI/PANA ZDANIEM SĄ GŁÓWNE POWODY BEZROBOCIA W GMINIE?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
trudna sytuacja na lokalnym rynku	76	76,00
brak opieki nad dziećmi (brak przedszkoli, żłobków)	4	4,00
dyskryminacja mieszkańców ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, miejsce zamieszkania	8	8,00
niedostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do lokalnych potrzeb	12	12,00
niechęć mieszkańców do podjęcia pracy	21	21,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Trzydziestu jeden respondentów wskazało, iż głównym problemem bezrobocia w Bieżuniu jest trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy. Dwudziestu jeden respondentów wskazało, że głównym powodem bezrobocia w Bieżuniu jest niechęć mieszkańców do podjęcia pracy – jest to odpowiedź zaskakująca.

Tabela 36 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ WPŁYWU MIESZKAŃCÓW NA SPRAWY LOKALNE I DECYZJE WŁADZ SAMORZĄDOWYCH GMINY?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Znaczący	9	9,00
Średni	30	30,00
Znikomy	32	32,00
Mieszkańcy nie mają żadnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze lokalne	19	19,00
Nie mam zdania	10	10,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Dorośli mieszkańcy Bieżunia (32 odpowiedzi), uważają że mają znikomy wpływ na sprawy lokalne i podejmowane przez władze decyzje. Dziewiętnastu respondentów uważa, że nie ma żadnego wpływu na decyzję podejmowane przez władze lokalne. Jeżeli obywatele nie mają poczucia, że się ich słucha, a władze miasta mówią: “kochani mieszkańcy, powiedźcie proszę, czego od nas oczekujecie, to my postaramy się coś zaradzić”, a w rzeczywistości najpierw ocenimy, czy nam się ten pomysł podoba, to ludzie zaczynają odczuwać, że nie mają kompletnie na nic wpływu⁸.

Tabela 37 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ ZANGAŻOWANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ WŁADZ LOKALNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWIĄZANIEM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Bardzo dobrze	9	9,00
Dobrze	17	17,00
Dostatecznie	32	32,00
Niedostatecznie	36	36,00
Nie mam zdania	6	6,00

Źródło: Analiza Remedis SA

⁸ <http://gloskaszub.pl/3322/ewa-lieder-jezeli-samorzadowcy-udaja-ze-nie-widza-zainteresowania-mieszkancow-sprawami-lokalnymi-to-robia-ogromny-blad/>

Na pytanie *JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ ZANGAŻOWANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ WŁADZ LOKALNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWIĄZANIEM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW?*

Trzydziestu dwóch respondentów starania władz oceniło na poziomie przynajmniej dostatecznym. Jednakże, trzydziestu sześciu mieszkańców jest niezadowolonych z działań samorządu.

Tabela 38 – JAKIE PROBLEMY WEDŁUG PANI/PANA NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZAJĄ OSOBY STARSZE W BIEŻUNIU?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Brak opieki ze strony rodziny	23	23,00
Poczucie nieprzydatności	31	31,00
Brak motywacji do życia	14	14,00
Problemy finansowe	56	56,00
Brak ofert zagospodarowania wolnego czasu	35	35,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Pięćdziesięciu sześciu badanych uważa, że głównym problemem którego najczęściej doświadczają osoby starsze w Bieżuniu są problemy finansowe. Trzydziestu pięciu pytanym wskazuje na brak ofert zagospodarowania wolnego czasu.

Proces starzenia zależy od sposobu i warunków życia. Odmienne przebiega u mężczyzn i kobiet, inaczej na wsi i w mieście. Do problemów zdrowotnych często dochodzą też złe warunki finansowe osób starszych, ograniczające możliwości leczenia, regularne odżywianie, zakup leków itp. Starość przynosi wiele problemów, wynikających głównie z procesów zachodzących w organizmie człowieka, który już nie zarabia i niekoniecznie znajduje się w centrum zainteresowań rodziny.

Tabela 39 – JAK OCENIA PAN/PANI STAN BEZPIECZEŃSTWA NA TERENIE BIEŻUNIA?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Bardzo dobrze	15	15,00
Dobrze	32	32,00
Średnio	41	41,00
Źle	11	11,00
Bardzo źle	1	1,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Czterdziestu jeden respondentów ocenia stan bezpieczeństwa na terenie Bieżunia jako średni. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z podstawowych zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela 40 – JAK OCENIA PAN/PANI STOPIEŃ CZYSTOŚCI NA TERENIE BIEŻUNIA?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Bardzo dobrze	13	13,00
Dobrze	34	34,00
Średnio	38	38,00
Źle	12	12,00
Bardzo źle	3	3,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Trzydziestu ośmiu ankietowanych, uznało że stopień czystości na terenie Bieżunia jest przynajmniej średni. Dwanaście osób ocenia stan czystości jako zły.

Tabela 41 – CZY ZNASZ JAKIEŚ OSOBY KTÓRE SA OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE/PODEJRZEWAŻ ŻE MOGĄ BYĆ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Tak	46	46,00
Nie	54	54,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Na pytanie *CZY ZNASZ JAKIEŚ OSOBY KTÓRE SA OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE/PODEJRZEWAŻ ŻE MOGĄ BYĆ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE?* Czterdziestu sześciu ankietowanych odpowiedziało, że nie zna takich osób. Art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

- 1) Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.
- 2) Osoby, będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie można najkrócej zdefiniować jako celowe działanie wymierzone w członków własnej rodziny, które nie tylko naraża ich na cierpienie fizyczne, ale również psychiczne.

Tabela 42 – ZAZNACZ STWIERDZENIE, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Przemoc w rodzinie to wstyd	6	6,00
Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła¹	1	1,00
Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać	48	48,00
Przemoc w rodzinie jest przestępstwem	44	44,00
Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyknąć w celach wychowawczych	0	0,00
Czasami sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą	1	1,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Mieszkańcy Bieżunia wyrazili swoją opinię na temat zjawiska przemocy. Czterdziestu ośmiu z nich jest zdania, że przemoc nie można ukrywać, trzeba takie sytuacje zgłaszać. Czterdziestu czterech ankietowanych zgadza się z twierdzeniem, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem. W każdym województwie w Polsce istnieją placówki pomagające w sytuacji przemocy

w rodzinie. Placówki należą do Ogólnopolskiego Porozumienia Osób, Instytucji i Organizacji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Skutkami przemocy są min: bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne.

Tabela 43 – CZY ZDARZYŁO SIĘ PANI/PANU DOŚWIADCZĆ PRZEMOCY FIZYCZNEJ?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Nigdy	69	69,00
Raczej wcale	16	16,00
Rzadko	12	12,00
Często	3	3,00
Bardzo często	0	0,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Ze stu ankietowanych mieszkańców Bieżunia sześćdziesiąt dziewięć osób twierdzi, że nigdy nie doświadczyło przemocy fizycznej. Dwanaście potwierdziło, że rzadko doświadcza przemocy. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp. Skutkami przemocy są min: bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne

Tabela 44 – W JAKIEJ SYTUACJI DOŚWIADCZYŁA PAN/PANI PRZEMOCY FIZYCZNEJ?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
W autobusie	0	0,00
W szkole	6	6,00
W domu	13	13,00
W okolicy miejsca zamieszkania	8	8,00
W pracy	4	4,00
Nigdzie nie doświadczyłam/em przemocy fizycznej	74	74,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Trzydzieści osób wskazało, że przemocy fizycznej doświadczyli w domu. Natomiast osiem potwierdza, że doznało przemocy okolicy miejsca zamieszkania.

Tabela 45 – CZY KIEDYKOLWIEK DOŚWIADCZYŁA PANI/PAN PRZEMOCY PSYCHICZNEJ?

ODPOWIEDŹ	LICZBA	%
Tak	31	31,00
Nie	48	48,00
Trudno powiedzieć	21	21,00

Źródło: Analiza Remedis SA

Trzydzieści jeden procent odpowiadających na ankietę doświadczyło przemocy psychicznej. Przemoc psychiczna zaczyna się gdy absolutnie nie akceptujemy tego, że druga strona nie zachowuje się zgodnie z naszymi oczekiwaniami i wyobrażeniami na temat roli np. żony. Niestety mężczyźni są bardziej skłonni do stosowania tej formy przemocy, ponieważ kulturowo realizują stereotyp, że to kobieta ma się podporządkować i dbać o jedność w rodzinie. Początkiem przemocy jest odczłowieczenie przeciwnika, co najczęściej przybiera formę oskarżenia o „emocjonalność”, „niezrównoważenie” - np. „wariatka!”. Skutkiem doznawania przemocy psychicznej może być min: odczuwanie niepokoju, depresja, samouszkodzenia, osłabienie koncentracji objawiające się, np. osiąganiem niskich wyników w szkole, pogorszenie samopoczucia, agresja wobec otoczenia, występowanie koszmarów sennych, moczenia nocne, pojawienie się dolegliwości fizycznych, będących skutkiem stresu psychologicznego.

Ofiary przemocy oczekują, że pomagające im osoby zdecydowanie staną po ich stronie i udzielą im pomocy zawsze, gdy będzie ona potrzebna. Ocena i weryfikacja dowodów należy do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a nie do organizacji niosących pomoc. Reagowanie w takich sytuacjach jest trudne. Jak reagować? Po pierwsze należy reagować bez agresji – inaczej można zaognić sytuację. Należy obniżyć zdenerwowanie zaczynając miłą rozmowę. Nie osądzać z góry, bo ktoś przestanie słuchać. Jeżeli widać lub choćby można podejrzewać, że ktoś bije lub zaniedbuje dziecko nie można się wahać – należy reagować. Zawiadomić Lokalny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkołę lub przedszkole gdzie uczęszcza dziecko albo zadzwonić pod 997 lub 112. Jeżeli któraś z tych instytucji zbagatelizuje problem zawiadomić Rzecznika Praw Dziecka. Szybkie, siłowe rozwiązania to coś, w czym są ćwiczeni od pokoleń, więc sięgają po wyuczone sposoby. Nie jest tak, jak się potocznie wydaje, że każdy sprawca to zwyrodnialec, który odczuwa przyjemność znęcając się. Sprawcy często mówią, że zależy im na spójności rodziny, na spokoju, na bliskości, ale nie potrafią tego zrealizować

w inny sposób niż tylko przemocą. Mężczyźni tacy używają swojej przewagi fizycznej, jednak potrafią też wykorzystywać swój wyższy status ekonomiczny czy wprowadzać porządek przez izolowanie członków rodziny od rodziny lub przyjaciół.

3.6. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących do porządkowania informacji i bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron badanej organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną Gminy – jest więc spojrzeniem „od sytuacji dzisiejszej w przyszłą”. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych „informacji” na cztery kategorie czynników strategicznych:

- Mocne strony (S) – uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystać będą sprzyjać jej wzmacnianiu,
- Słabe strony (W) – uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać,
- Szanse (O) – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych,
- Zagrożenia (T) – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

W analizie do oceny wartościowej wykorzystano zarówno informacje od uczestników procesu prac nad strategią jak i ocenę ekspercką. Tabele zamieszczone poniżej obejmują SWOT w ujęciu jakościowym. Dodatkowo w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne wyższego rzędu przyjęto, że nie nastąpią żadne gwałtowne zmiany makroekonomiczne, istotne zmiany polityki społecznej, rolnej bądź podatkowej, które miałyby fundamentalny wpływ na sytuację gminy. Przedstawiona poniżej analiza dotyczy następujących obszarów:

- Uzależnienia i przemoc w rodzinie,

- Osoby niepełnosprawne,
- Dzieci, młodzież, rodzina,
- Osoby starsze,
- Rozwój kadr i służb pomocowych.

Tabela 46 ANALIZA SWOT, OBSZAR: UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczna diagnoza osób z problemami uzależnień, • Poczucie solidarności mieszkańców w sytuacjach zagrożeń, • Umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych, • Zapewnienie pomocy psychologa dla osób z problemami uzależnień, • Środki finansowe na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, • Przepływ informacji pomiędzy organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, • Prowadzenie poradnictwa w zakresie przemocy w rodzinie, • Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród młodzieży i dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży, • Ograniczony dostęp do leczenia odwykowego, • Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej, działań szkoleniowo- edukacyjnych w zakresie uzależnienia, • Brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy, • Brak zorganizowanego systemu wsparcia dla osób uzależnionych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca świadomość rodziców, nauczycieli co do zagrożeń związanych z używkami, • Traktowanie uzależnienia jako problemu społecznego, • Rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem oraz wyleczonych, • Koordynacja działań na rzecz osób uzależnionych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające możliwości, by sprostać potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień, • Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej, • Zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności wobec problemu, • Istniejące zjawisko zmęczenia, bezradności i bezsilności społecznej.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 47 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy, potrzeby osób niepełnosprawnych, • Reagowanie na potrzeby osób niepełnosprawnych, • Bieżąca diagnoza sytuacji społecznej na terenie gminy, • Rozpowszechnienie w środowisku pozytywnych wzorców postaw charytatywnych, • Prowadzenie działań socjalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa, • Trudności z asymilacją społeczną związane z występującymi barierami architektonicznymi, • Niski poziom upowszechnienia wśród niepełnosprawnych oferty pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, • Niski poziom działań mający na celu zwiększenie wśród mieszkańców gminy akceptacji osób niepełnosprawnych, • Brak bazy rehabilitacyjnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych, • Edukowanie o rozumieniu ich potrzeb, • Powołanie służb/kadry zajmującej się aktywizacją społeczno-zawodową osób niepełnosprawnych, • Upowszechnienie informacji dotyczących osób niepełnosprawnych i ich praw, • Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych, • Możliwości korzystania z funduszy strukturalnych, szczególnie Europejskiego Funduszu Społecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niesprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju, • Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, • Nieodpowiadająca potrzebom osób niepełnosprawnych infrastruktura techniczna, • Nierównomiernie korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych, • Wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze • Brak szkoleń dla kadry • Niski poziom wykorzystywania środków pozabudżetowych i pomocowych.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 48 ANALIZA SWOT, OBSZAR: DZIECI, MŁODZIEŻ, RODZINA

DZIECI, MŁODZIEŻ, RODZINA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Adekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników merytorycznych w systemie pomocy społecznej, • Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny, • Wspieranie dzieci z rodzin najuboższych poprzez dożywianie w szkołach, • Propagowanie idei wolontariatu, • Organizowanie wypoczynku letniego dzieci szkolnych, • Aktywne poszukiwanie środków pozabudżetowych, • Współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemy z używkami, • Ograniczona ilość środków finansowych na profilaktykę prorodzinną, • Brak odpowiednich wzorców, • Mała świadomość o braku zasad i konsekwencji w postępowaniu rodziców, • Brak środków wsparcia dla rodzin w kryzysie, • Brak działań w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi, • Brak warunków i możliwości do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży, • Uświadomienie społeczności o zagrożeniach wynikających z uzależnień, • Wpieranie zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, pracach interwencyjnych oraz społecznie użytecznych, • Właściwa organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, • Aktywne pozyskiwanie środków pozabudżetowych, • Racjonalne wydawanie środków publicznych na określenie zadania, • Prowadzenie programów profilaktycznych, • Członkostwo Polski w Unii Europejskiej jest szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną, • Marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem, • Duża ilość prac domowych (brak czasu), • Zanik więzi rodzinnych, sąsiedzkich, • Pogłębienie się zjawiska dziedziczenia biedy, • Niedostateczne zaangażowanie rodziców i szkół w wychowanie i kształcenie dzieci i młodzieży, • Niski poziom kultury prawnej społeczeństwa, • Zanik szacunku dla starszych, • Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodzin: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 49 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY STARSZE

OSOBY STARSZE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność jednostek pomocy społecznej dla osób starszych, • Prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej, • Podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania członków rodzin w sprawowaniu opieki nad pochodzącymi z nich osobami starszymi, • Podnoszenie poziomu życia osób starszych w gminie, • Uwrażliwienie społeczności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększająca się różnorodność i dramaturgia problemów, z którymi zgłaszają się beneficjenci pomocy społecznej, • Osoby starsze nie mają możliwości kontynuowania aktywności zawodowej, • Zjawisko wykluczenia społecznego, • Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, • Ograniczona działalność prozdrowotna wśród osób starszych, • Brak miejsc spotkań i rekreacji osób starszych, • Wzrost liczby osób starszych i niesamodzielnych, • Znieczulica społeczna.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość skorzystania przez osoby starsze z pomocy ze strony rodziny, • Kreowanie działań podnoszących aktywne formy spędzania czasu wolnego, • Szkolenia dla kadry zajmującej się problematyką osób starszych, • Trudny dostęp do domów opieki społecznej – wysokie koszty, • Postęp medycyny wpływa na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych, • Wspieranie aktywności osób starszych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju, • Postęp medycyny nie wpływa na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych, • Rosnąca liczba osób starszych potrzebujących usług opiekuńczych, • Marginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych, • Nieprawidłowa polityka mieszkaniowa, • Wzrost liczby osób samotnych.

Źródło: Analiza Remedis SA

Tabela 50 ANALIZA SWOT, OBSZAR: ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyspecjalizowana kadra pracowników społecznych, • Prowadzenie działań socjalnych z rodziną, • Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej, • Diagnozowanie problemów społecznych w gminie, • Uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej, • Szkolenia z funduszy unijnych, • Przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciążenie pracowników socjalnych ilością zadań, • Ograniczony dostęp do placówek kształcących
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednie do potrzeb rynku przygotowanie absolwentów w zakresie służb pomocy społecznej, • Stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej, • Wystarczająca ilość wykwalifikowanej kadry w stosunku do potrzeb, • Wykorzystywanie środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej, • Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów, • Zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak współpracy z jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty, • Marazm społeczeństwa lokalnego.

Źródło: Analiza Remedis SA

3.7. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne (organizacje pozarządowe).

Na terenie Bieżunia pomoc i wsparcie oferuje Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizuje on zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, świadczeniach wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej m.in. koordynując rozwiązywanie problemów społecznych.

3.8. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń na lata 2016-2025 obejmowała kilkanaście zagadnień i obszarów. Posłużono się szeregiem możliwości, jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Wykorzystano źródła i materiały, którymi dysponują Urząd Miasta i Gminy Biezuń, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie uwzględniono wyniki analiz diagnostycznych (badań ankietowych oraz analizy SWOT). Z dokonanej analizy wynika, że problemy społeczne i obszary działań powiązane są ze sobą wieloma zależnościami i przenikają się nawzajem.

4. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

4.1. MISJA

Określono misję dla Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń na lata 2016-2025, której celem jest dążeniem do poprawy jakości życia grupom społecznie zagrożonym, zapewniając godne warunki życia oraz rozwój mieszkańców poprzez uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do budowania gminy wspierającej zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.

**MIASTO I GMINA BIEŻUŃ GMINĄ BEZPIECZNĄ, OTWARTĄ NA
POTRZEBY SPOŁECZNOŚCI. ZAPEWNIAJĄCA BEZPIECZEŃSTWO
SOCJALNIE I RÓWNE SZANSE ROZWOJU WE WSZYSTKICH
DZIEDZINACH ŻYCIA**

Urzeczywistnianie misji odbędzie się poprzez realizację celów strategicznych, programów operacyjnych oraz kierunków działań.

Warto dodać, że Strategia Rozwoju Gminy Biezuń na lata 2015 - 2020 „Aktualizacja” została przyjęta przez Radę Miejską w dniu 29 września 2015 r. Uchwałą Nr VIII/55/2015. Strategia Rozwoju jest planem zamierzeń pokazującym kierunki rozwoju gminy wraz z proponowanymi konkretnymi zadaniami inwestycyjnymi, przewidując cztery kierunki rozwoju Gminy:

- **Kierunek rozwoju 1:**

Rozwój potencjału zatrudnieniowego na terenie Gminy;

- **Kierunek rozwoju 2:**

Zwalczanie skutków bezrobocia i aktywizacja społeczna mieszkańców;

- **Kierunek rozwoju 3:**

Rozwój turystyki i ochrona środowiska;

- **Kierunek rozwoju 4:**

Doskonalenie kadr urzędu w służbie mieszkańcom oraz wspieranie rozwoju samorządności mieszkańców;

Jak łatwo zauważyć drugi oraz czwarty kierunek rozwoju wpisuje się w potrzeby problematyki społecznej. Świadczy to o docenianiu przez władze Bieżunia problematyki społecznej i stawianie jej na wysokim miejscu wśród celów rozwojowych.

4.2. CELE STRATEGICZNE

4.2.1.CEL STRATEGICZNY 1 – ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Tabela 51 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
PROGRAM OPERACYJNY 1.1	INTEGRACJA SPOŁECZNA
KIERUNKI DZIAŁAŃ 1.1.1	<p>Uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych</p> <p>Informowanie o możliwościach dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz o możliwości zakupu sprzętu rehabilitacyjnego</p> <p>Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby niepełnosprawne</p> <p>Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez systematyczną współpracę z PCPR i PUP oraz informowanie środowiska o istniejących możliwościach zatrudnienia</p> <p>Współdziałanie z PCPR i PFRON w likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych</p> <p>Rozwój pomocy i samopomocy w zakresie zidentyfikowanych potrzeb osób niepełnosprawnych</p> <p>Rozwój oferty kulturalnej adresowanej do osób niepełnosprawnych w celu ich aktywizacji</p> <p>Tworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie ośrodków dla osób niepełnosprawnych</p> <p>Umożliwienie dostępu do kształcenia ustawicznego, rozwijanie i podtrzymywanie zainteresowań osób starszych</p>
PROGRAM OPERACYJNY 1.2	AKTYWIZACJA ŚRODOWISKOWA LUDZI STARSZYCH, SAMOTNYCH I CHORYCH
KIERUNKI DZIAŁAŃ 1.2.1	<p>Stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa ludzi starszych, samotnych i chorych</p> <p>Zapewnienie usług opiekuńczych i wspierających ludziom starszym, samotnym i chorym w miejscu zamieszkania</p> <p>Zapewnienie możliwości udziału w turnusach rehabilitacyjnych i obozach terapeutycznych</p> <p>Skuteczna realizacja programów profilaktycznych</p> <p>Wykorzystanie potencjału ludzi starszych</p> <p>Mobilizowanie osób starszych, samotnych, i chorych różnych formach życia społecznego</p> <p>Wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych do</p>

	<p>realizacji projektów skierowanych do osób starszych i przewlekle chorych</p> <p>Zorganizowanie wypożyczalni sprzętu medyczno-pielęgnacyjnego dla osób niepełnosprawnych i starszych</p> <p>Wykorzystanie doświadczenia osób starszych przy prowadzeniu różnego rodzaju świetlic, kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży</p> <p>Inicjonowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i chorych.</p>
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy
CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością, • Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną, • Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, • Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, • Liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi, • Liczba osób starszych i niepełnosprawnych uczestniczących w sporcie, kulturze, turystyce, • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Miasta i Gminy Biezuń, MGOPS w Bieżuniu
PARTNERZY	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne

Źródło: Analiza Remedis SA

4.2.2.CEL STRATEGICZNY 2 – AKTYWNE DZIAŁANIA DLA RODZIN I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Tabela 52 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	AKTYWNE DZIAŁANIA DLA RODZIN I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM
PROGRAM OPERACYJNY 2.1	Reintegracja rodziny poprzez wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej
	<p>Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych</p> <p>Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo</p> <p>Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie</p> <p>Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie bądź wzmocnienie ich funkcji</p> <p>Promowanie i wspieranie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu</p> <p>Zapewnienie opieki psychologicznej i pedagogicznej rodzinie, w której występuje kryzys lub dysfunkcja opiekuńczo-wychowawcza</p> <p>Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia</p> <p>Kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</p>
PROGRAM OPERACYJNY 2.2	ZAPEWNIENIE PRAWIDŁOWYCH WARUNKÓW DO ŻYCIA I ROZWOJU DZIECIOM I MŁODZIEŻY ZGODNIE Z ICH POTRZEBAMI I PRZYSŁUGUJĄCYMI IM PRAWAMI
KIERUNKI DZIAŁAŃ 2.2.1	
	<p>Organizacja i finansowanie dożywiania w szkołach dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Organizacja akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich</p> <p>Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych</p> <p>Zintensyfikowanie i rozwój form prac socjalnej, ze</p>

	<p>szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo</p> <p>Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży</p> <p>Działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież</p> <p>Organizowanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice)</p> <p>Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci</p>
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy
CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych pracą socjalną, • Liczba asystentów rodziny, • Liczba rodzin objętych wsparciem, • Liczba grup wsparcia i grup samopomocowych, • Liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej, • Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia, • Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, • Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji i profilaktyki zdrowotnej
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Miasta i Gminy Biezuń, MGOPS w Bieżuniu, Placówki oświatowe, i inne jednostki organizacyjne
PARTNERZY	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne,

Źródło: Analiza Remedis SA

4.2.3.CEL STRATEGICZNY 3 – ZWIĘKSZENIE SIŁY SPÓJNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Tabela 53 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	ZWIĘKSZENIE SIŁY SPÓJNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ
PROGRAM OPERACYJNY 3.1	ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU NOWYCH PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY
KIERUNKI DZIAŁAŃ 3.1.1	<p>Doskonalenie zawodowe kadr z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych</p> <p>Zwiększenie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek</p> <p>Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami</p> <p>Opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania narkomanii</p> <p>Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują</p>
PROGRAM OPERACYJNY 3.2	WZMOCNIENIE LOKALNYCH SYSTEMÓW PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
KIERUNKI DZIAŁAŃ 3.2.1	<p>Opracowywanie, upowszechnianie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla osób i podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym również przemocy w rodzinie</p> <p>Podejmowanie rozwiązań pozwalających na obejmowanie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemem uzależnień jak i problemem przemocy w rodzinie</p> <p>Doskonalenie zawodowe kadr z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Podejmowanie działań poprzez kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe</p>
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy
CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba akcji profilaktycznych, • Ilość wdrożonych programów, • Ilość zorganizowanych konferencji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów

	<p>alkoholowych, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> Ilość organizacji, które dostały wsparcie na działania mające na celu zmianę obyczajów w zakresie spożycia alkoholu, Ilość szkół, które uzyskały wsparcie na działania związane z zapobieganiem używania środków psychoaktywnych.
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Miasta i Gminy Biezuń, jednostki organizacyjne
PARTNERZY	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne

Źródło: Analiza Remedis SA

4.2.4. CEL STRATEGICZNY 4 – SYSTEMATYCZNA ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I DOSTOSOWANIE SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WARUNKÓW

Tabela 54 CEL STRATEGICZNY 4

CEL STRATEGICZNY 4	SYSTEMATYCZNA ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I DOSTOSOWANIE SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WARUNKÓW
PROGRAM OPERACYJNY 4.1	BIEŻĄCA OCENI I DIAGNOZA POTRZEB SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY
KIERUNKI DZIAŁAŃ 4.1.1	Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej
	Zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych
	Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie w jak najszerszym zakresie, przez organizacje społeczne, kościoły, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne
	Systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych
	Sygnalizowanie radnym i władzom gmin istniejących problemów społecznych oraz potrzeb związanych z ich skutecznym rozwiązywaniem
	Zwiększenie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi

	i samorządowymi
PROGRAM OPERACYJNY 4.2	OCENA I WERYFIKACJA POSIADANYCH INSTRUMENTÓW ODDZIAŁYWANIA - KOMPLEKOSWY SYSTEM WSPARCIA SŁUŻB SOCJALNYCH
KIERUNKI DZIAŁAŃ 4.2.1	Doskonalenie kadr pomocy społecznej
	Zatrudnianie asystentów rodziny
	Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi polegającymi min. Na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym
	Dostosowanie liczby pracowników socjalnych do wymogów ustawy o pomocy społecznej oraz lokalnych potrzeb
	Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i formach pomocy
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy
CZAS REALIZACJI	W sposób ciągły
MIERNIKI OCENY	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń kadry, • Liczba asystentów rodziny, • Liczba wspartych organizacji samorządowych, • Liczba wolontariuszy.
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ	Urząd Miasta i Gminy Biezuń, jednostki organizacyjne
PARTNERZY	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne

Źródło: Analiza Remedis SA

4.3. METODY WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY BIEŻUŃ NA LATA 2016-2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń na lata 2016-2025 będzie realizowana w szczególności poprzez wymienione poniżej programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Bieżeń;
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Bieżeń;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Bieżeń;
- Program Wspierania Rodzin dla Miasta i Gminy Bieżeń;
- Program Współpracy Gminy Bieżeń z organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Bieżeń na lata 2016-2025 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań (np. wskaźnik bezrobocia liczebność i wielkość przyznawanych poszczególnych zasiłków, świadczeń i innych form pomocy dla osób potrzebujących. Warto zwrócić uwagę, że zmiany ustawowe mogą spowodować pojawianie się nowych informacji socjalnych (np. program 500+ dający nową informację o rodzinach). Oprócz informacji ilościowej wynikającej z porównywania opisanych wskaźników ważna jest też informacja jakościowa wynikająca z działań pracowników socjalnych. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie systematycznie zbierał i analizował informację dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań przekazanych przez instytucję i organizację zaangażowane w realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, które raz w roku w formie sprawozdania zostaną przedstawione na Sesji Rady Miejskiej.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu zgodnie z art.110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej. Realizacja działań wynikających ze Strategii będzie odbywać się zgodnie z harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach wydatków poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za zadania ujęte w strategii.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne Cele opisane w Strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji Strategii to decyzja kierownictwa MGOPS.

Wszelkie zawarte w Strategii cele strategiczne i kierunki działań mogą, a nawet powinny ulegać zmianie wraz ze zmieniającą się lokalną sytuacją społeczną.

Strategia i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biezuń będzie skuteczna, jeśli przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów zgodnych z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, półrocznych w zależności od ich charakteru. Mogą być przyjmowane uchwałami przez Radę Miasta i powinny stanowić załączniki do niniejszej Strategii.

5. ZAŁĄCZNIKI

I. WZÓR ANKIETY

Uprzejmie proszę o wypełnienie poniższej ANONIMOWEJ ankiety. Za poświęcony czas i rzetelne wypełnianie ankiety BARDZO DZIĘKUJEMY!

- **Płeć**
 - a) kobieta
 - b) mężczyzna
- **Wiek:**
 - a) 10
 - b) 11
 - c) 12
 - d) 13
 - e) 14
 - f) 15
 - g) 16
 - h) Powyżej 16
- **Szkoła:**
 - a) Podstawowa
 - b) Gimnazjum
 - c) Liceum
 - d) Technikum
 - e) Szkoła zawodowa
- **Czy wiesz co to są DOS-y?**
 - a) pochodne LSD
 - b) alkohol niskoprocentowy
 - c) pliki dźwiękowe symulujące doznania narkotyczne
 - d) nazwa potoczna na papierosy
 - e) system operacyjny
- **Jaka jest sytuacja zawodowa Twoich rodziców?**
 - ☐ oboje rodzice pracują
 - ☐ oboje rodzice bezrobotni
 - ☐ jeden rodzic pracuje, jeden rodzic bezrobotny
 - ☐ jeden rodzic pracuje (rodzina niepełna)
 - ☐ jeden rodzic bezrobotny (rodzina niepełna)
 - ☐ jeden rodzic pracuje, drugi zajmuje się domem
- **Oceń swoje relacje z rodzicami (proszę o wybranie 1 odpowiedzi)**
 - a) nie rozumiem mnie
 - b) nie mają dla mnie czasu
 - c) często się kłócimy
 - d) dużo rozmawiamy ze sobą
 - e) są dla mnie autorytetem
- **Czy znasz kogoś ze swoich kolegów lub koleżanek którzy są ofiarami przemocy w rodzinie/podejrzewasz że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie?**
 - a) Tak
 - b) Nie
 - c) Trudno powiedzieć
- **Zaznacz stwierdzenia, z którymi się zgadzasz: (proszę o wybranie 1 odpowiedzi)**
 - a. Przemoc w rodzinie to wstyd.
 - b. Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła.
 - c. Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać dorosłym.
 - d. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.
 - e. Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyczeć.
 - f. Sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą
 - g. Problemy w rodzinie powinny być rozwiązywane w domu

- **Czy słyszałeś/słyszałaś o zjawisku uzależnienia od Internetu?**
 - a) Tak
 - b) Nie
- **Czy posiadasz Internet w telefonie komórkowym?**
 - a) Tak
 - b) Nie
 - c) Nie mam komórki
- **Z jakich portali korzystasz najczęściej?**
 - a) portale społecznościowe (np. Facebook, nasza klasa itp.)
 - b) portale randkowe
 - c) czat
 - d) poczta
 - e) wiadomości lokalne
 - f) Wiadomości ze świata
 - g) Wiadomości sportowe
 - h) korzystam tylko do celów naukowych
- **Czy potrafisz wyrażać swoje zdanie wśród kolegów lub koleżanek?**
 - Tak
 - Nie
 - To zależy od sytuacji
 - To zależy od osób

Ankieta zawiera pytania, które pozwolą nam przygotować Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Uprzejmie proszę o wypełnienie poniższej ANONIMOWEJ ankiety. Za poświęcony czas i rzetelne wypełnianie ankiety **BARDZO DZIĘKUJEMY!**

<ul style="list-style-type: none"> • Płeć <ul style="list-style-type: none"> • kobieta • mężczyzna 	<ul style="list-style-type: none"> • Wiek: <ul style="list-style-type: none"> • 18-24 • 25-40 • 40-55 • 56-64 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podstawowe ▪ Gimnazjalne ▪ Zawodowe ▪ Średnie ▪ Wyższe

- **Jaka jest Twoja sytuacja zawodowa?**
 - 1) pracuję
 - 2) jestem bezrobotny/bezrobotna
 - 3) jestem bezrobotna/bezrobotny bez prawa do zasiłku
 - 4) poszukuję pracy
 - 5) uczę się
 - 6) prowadzę gospodarstwo domowe
 - 7) emerytura/renta
- **Jakie Pani/Pana zdaniem są główne powody bezrobocia w Bieżuniu?**
 - a) trudna sytuacja na lokalnym rynku
 - b) brak opieki nad dziećmi (brak przedszkoli, żłobków)
 - c) dyskryminacja mieszkańców ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, miejsce zamieszkania
 - d) niedostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do lokalnych potrzeb
 - e) niechęć mieszkańców do podjęcia pracy
- **Jak Pani/Pan ocenia stopień wpływu mieszkańców na sprawy lokalne i decyzje władz samorządowych w Bieżuniu:**
 - a) znaczący

- b) średni
 - c) znikomy
 - d) mieszkańcy nie mają żadnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze lokalne
 - e) nie mam zdania
- **Jak Pani/Pan ocenia stopień zaangażowania i kierunki działań władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców:**
 - a) bardzo dobrze
 - b) dobrze
 - c) dostatecznie
 - d) niedostatecznie
 - e) nie mam zdania
- **Jakich problemów według Pani/Pana najczęściej doświadczają osoby starsze w Bieżuniu?**
 - a) Brak opieki ze strony rodziny
 - b) Poczucie nieprzydatności
 - c) Brak motywacji do życia
 - d) Problemy finansowe
 - e) Brak ofert zagospodarowania wolnego czasu
- **Jak ocenia Pani/Pan stan bezpieczeństwa na terenie Bieżunia?**
 - a) bardzo dobrze
 - b) dobrze
 - c) średnio
 - d) źle
 - e) bardzo źle
- **Jak Pani/Pan ocenia stopień czystości na terenie Bieżunia:**
 - a) bardzo dobrze
 - b) dobrze
 - c) źle
 - d) bardzo źle
- **Czy znasz jakieś osoby które są ofiarami przemocy w rodzinie/podejrzewasz że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie?**
 - a) Tak
 - b) Nie
- **Zaznacz stwierdzenia, z którymi się zgadzasz: (proszę o wybranie 1 odpowiedzi)**
 - a. Przemoc w rodzinie to wstyd.
 - b. Jeśli w domu ktoś kogoś bije, to znaczy że ta osoba sobie na to zasłużyła.
 - c. Przemocy nie można ukrywać. Trzeba takie sytuacje zgłaszać.
 - d. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.
 - e. Rodzice mogą bić swoje dzieci, mogą na nie krzyknąć w celach wychowawczych
 - f. Czasami sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą
- **Czy zdarzyło się Pani/Panu doświadczyć przemocy fizycznej?**
 - a) Nigdy
 - b) Raczej wcale
 - c) Rzadko
 - d) Często

e) Bardzo często

- **W jakiej sytuacji doświadczyła Pan/Pani przemocy fizycznej?**

- a) W autobusie
- b) Szkole
- c) W domu
- d) W okolicy miejsca zamieszkania
- e) W pracy
- f) Nigdzie nie doświadczyłam przemocy fizycznej

- **Czy kiedykolwiek doświadczyła Pani/Pan przemocy psychicznej?**

- a) Tak
- b) Nie
- c) Trudno powiedzieć

Dziękujemy za poświęcony czas.

II. ZESPÓŁ REMEDIS SA

Zespół Remedis SA

- Krzysztof Nowak – Prezes Zarządu
- Krzysztof Mrowicki – Dyrektor
- Marcin Wyszogrodzki – Dyrektor ds. Sektora Publicznego
- Bartosz Baranowski – Specjalista ds. Sektora Publicznego
- Natalia Stępień – Specjalista ds. Metodyki i Badań

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 SIEĆ OSADNICZA W GMINIE BIEŻUŃ (stan na 30.09.2016 r.)	19
Tabela 2 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY BIEŻUŃ W LATACH 2006-2015	20
Tabela 3 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE BIEŻUŃ W LATACH 2008-2015.....	25
Tabela 4 LICZBA DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W GMINIE BIEŻUŃ	26
Tabela 5 BIBLIOTEKA W GMINIE BIEŻUŃ.....	29
Tabela 6 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ SPOŁECZNEJ	33
Tabela 7 WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ W LATACH 2013-2015 (dane częściowe).....	33
Tabela 8 POWODY PRZYZNANIA POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ MGOPS W LATACH 2013-2015	33
Tabela 9 RODZAJE POMOCY UDZIELANEJ PRZEZ MGOPS W LATACH 2013-2015 (dane częściowe)	34
Tabela 10 BEZROBOCIE W GMINIE BIEŻUŃ	35
Tabela 11 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA ZACHOWANIE AGRESYWNE UCZNIA – AGRESORY.....	37
Tabela 12 POPULACJE OSÓB, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ RÓŻNE KATEGORIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	39
Tabela 13 ŚRODKI FINASOWE PRZENACZONE NA PROFILAKTYKĘ I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.....	42
Tabela 14 „NIEBIESKIE KARTY”(NK) WYDANE W W LATACH 2013-2015	43
Tabela 15 LICZBA MIESZKAŃCÓW BEZROBOTNYCH WOBEC NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH W GMINIE BIEŻUŃ (stan na 31.12.2015 r.)	45
Tabela 16 PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM W GMINIE BIEŻUŃ	46
Tabela 17 PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM W GMINIE BIEŻUŃ Z PODZIAŁEM NA GRUPY I WYKRYWALNOŚCIĄ.....	46
Tabela 18 DZIAŁANIA POLICJI W GMINIE BIEŻUŃ W LATACH 2014 I 2015	46
Tabela 19 – PŁEĆ.....	47
Tabela 20 – WIEK	47
Tabela 21 –SZKOŁA	48
Tabela 22 – CZY WIESZ CO TO SĄ DOSY?	48

Tabela 23 – JAKA JEST SYTUACJA ZAWODOWA TWOICH RODZICÓW?	49
Tabela 24 – OCENÍ SWOJE RELACJE Z RODZICAMI?	49
Tabela 25 – CZY ZNASZ KOGOŚ ZE SWOICH KOLEGÓW LUB KOLEŻANEK, KTÓRZY SĄ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE LUB PODEJRZEWAŚ, ŻE MOGĄ BYĆ?	50
Tabela 26 – ZAZNACZ STWIERDZENIA, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)	51
Tabela 27 – CZY SŁYSZAŁEŚ/SŁYSZAŁAŚ I ZJAWISKU UZALEŻNIENIA OD INTERNETU?	52
Tabela 28 – CZY POSIADASZ INTERNET W TELEFONIE KOMÓRKOWYM?	52
Tabela 29 – Z JAKICH PORTALI KORZYSTASZ NAJCZĘŚCIEJ?	52
Tabela 30 – CZY POTRAFISZ WYRAŻAĆ SWOJE ZDANIE WŚRÓD KOLEGÓW LUB KOLEŻANEK?	53
Tabela 31 - PŁEĆ.....	54
Tabela 32 - WIEK.....	54
Tabela 33 - WYKSZTAŁCENIE.....	54
Tabela 34 – JAKA JEST TWOJA SYTUACJA ZAWODOWA?.....	54
Tabela 35 – JAKIE PANI/PANA ZDANIEM SĄ GŁÓWNE POWODY BEZROBOCIA W GMINIE?	55
Tabela 36 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ WPŁYWU MIESZKAŃCÓW NA SPRAWY LOKALNE I DECYZJE WŁADZ SAMORZĄDOWYCH GMINY?	55
Tabela 37 – JAK PAN/PANI OCENIA STOPIEŃ ZANGAŻOWANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ WŁADZ LOKALNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWIĄZANIEM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW?	55
Tabela 38 – JAKIE PROBLEMY WEDŁUG PANI/PANA NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZAJĄ OSOBY STARSZE W BIEŻUNIU?	56
Tabela 39 – JAK OCENIA PAN/PANI STAN BEZPIECZEŃSTWA NA TERENIE BIEŻUNIA?	56
Tabela 40 – JAK OCENIA PAN/PANI STOPIEŃ CZYSTOŚCI NA TERENIE BIEŻUNIA?	57
Tabela 41 – CZY ZNASZ JAKIEŚ OSOBY KTÓRE SA OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE/PODEJRZEWAŚ ŻE MOGĄ BYĆ OFIARAMI PRZEMOCY W RODZINIE?	57
Tabela 42 – ZAZNACZ STWIERDZENIE, Z KTÓRYM SIĘ ZGADZASZ (PROSZĘ O WYBRANIE 1 ODPOWIEDZI)	57
Tabela 43 – CZY ZDARZYŁO SIĘ PANI/PANU DOŚWIADCZĆ PRZEMOCY FIZYCZNEJ?	58
Tabela 44 – W JAKIEJ SYTUACJI DOŚWIADCZYŁA PAN/PANI PRZEMOCY FIZYCZNEJ?	58
Tabela 45 – CZY KIEDYKOLWIEK DOŚWIADCZYŁA PANI/PAN PRZEMOCY PSYCHICZNEJ?.....	59
Tabela 46 ANALIZA SWOT, OBSZAR: UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	61
Tabela 47 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE.....	62
Tabela 48 ANALIZA SWOT, OBSZAR: DZIECI, MŁODZIEŻ, RODZINA	63

Tabela 49 ANALIZA SWOT, OBSZAR: OSOBY STARSZE.....	64
Tabela 50 ANALIZA SWOT, OBSZAR: ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH	65
Tabela 51 CEL STRATEGICZNY 1.....	70
Tabela 52 CEL STRATEGICZNY 2.....	72
Tabela 53 CEL STRATEGICZNY 3.....	74
Tabela 54 CEL STRATEGICZNY 4.....	75

Rysunek 1 Gmina Biezuń na mapie powiatu żuromińskiego.....	18
Rysunek 2 Odległość [km] Bieżunia od niektórych, większych miejscowości	19
Rysunek 3 Gmina Biezuń	20